

ANUL V

Nr. 37-38-39

OCTOMBRIE—DECEMBRIE

1976

Serie nouă

REVISTA NOASTRĂ

ANUL V — Nr. 37-38-39

octombrie-decembrie 1976

REVISTA NOASTRĂ

— FONDATĂ ÎN 1912 —

PUBLICAȚIE
A ELEVILOR
LICEULUI
„UNIREA”
FOCȘANI

Cîntarea României

Oda românilor către Istorie

*Cînd m-am născut, n-am întrebat :
— Lumină, ce-ai să-mi hărăzești ?
Ci mi-am crescut din leat în leat
Odorul gliei strămoșești.
Și-am devenit neam închegat
De dor, de lupte și povești ;
Și din Carpat pînă-n Carpat
Învins-am pofta-mpărătești.
Iar tot ce-aveai ți-am apărat,
Și gurile de rai cerești,
Și oasele ce-ai îngropat,
Și arborii ce-i înflorești.
Din bulgări, de sub plug, cîndva,
Mi-ai supt tot aburul curat ;
Toți cerbii mei ai fermecat...
Cu-azurul ochilor de stea
Și tot ce floare-a însemnat
Doar prin descîntece-ai crescut ;
Și cînd fintîna mi-a secat,
Pe toate le-ai ascuns în lut...
Și cînd a fost de le-ai trezit,
Sub alte flori de împliniri,
Credințe vechi au răsărit
Din glas de-odoare cu scăpări...
Cînd m-am născut, n-am întrebat :
— Lumină, ce-ai să-mi hărăzești ?
Și-am devenit neam închegat
De dor, de lupte și povești.
Ci mi-am crescut din leat în leat
Odorul gliei strămoșești ;
Și din Carpat — pînă-n Carpat
Învins-am pofta-mpărătești.
Iar tot ce-aveai ți-am apărat
Și gurile de rai cerești...
Cînd m-am născut, n-am întrebat :
— Lumină, ce-ai să-mi hărăzești ?*

Constanța TAZLĂU

fostă elevă a Liceului „Unirea“, studență, anul I, Facultatea de filologie — București

Dialog literar

La 19 ianuarie 1976, membrii Cercului literar „I.M. Rașcu“ s-au întâlnit cu poeții DAN DEȘLIU și TRAIAN IANCU. Cele mai multe întrebări s-au referit la epopeea națională și condiția poeziei patriotice. Au citit din creația lor: MIHAELA DULCU și CONstanța TAZLĂU, iar din lucrările Rodicăi Șoricău — TIBERIU LOGHIN. Momente din cadrul acestei ședințe au fost surprinse de o echipă a TELEVIZIUNII ROMÂNE și transmise la „Club T“, din 24 ianuarie 1976, emisiune realizată de Jeana Gheorghiu și Dan Necșulea.

Prof. Petrache DIMA : În cadrul dialogului literar, avem astăzi ca parteneri pe poeții Dan Deșliu și Traian Iancu. Ne propunem să discutăm despre epopeea națională și condiția poeziei patriotice. În partea a doua a întîlnirii noastre, cățiva tineri poeți vor cîti din lucrările lor. Vom realiza, astfel, o lecție de artă poetică pe viu.

Mihaela POPESCU, anul I C : În ultima vreme se vorbește foarte mult despre epopeea națională. Cum vedeți realizarea ei ?

Traian IANCU : Despre epopeea națională se pot spune foarte multe lucruri care interesează, în special, tineretul nostru studios, care are aplicații spre problemele artei și literaturii. După cum știți și dv., se dorește o mare operă, adică un corpus de bunuri spirituale, artistice, literare, care se constituie pe mai multe fronturi și deci se aplică la întreaga creație artistică. Toate conștiințele artistice, literare, științifice — deopotrivă, științele exacte, ca și științele umaniste sau antropologice sunt chemate să creeze epopeea națională, dorință fierbinte și legitimă a Partidului Comunist Român, a conducerii sale.

Un rol deosebit în realizarea acestei epopei naționale revine scriitorului. Si nu-i vorba de o campanie, ca să zic așa, este vorba de o abordare mai fermă, mai sistematică. De ce avem noi nevoie de această epopee ? Ea — după cîte ne dăm seama — reprezintă o cunoaștere profundă a propriului nostru trecut, pentru ca bine cunoșind trecutul nostru și adevărul istoric al poporului nostru să slăvîm cu mai multă convingere și cu un crez desăvîrșit prezentul și să întimpinăm cu forțe sporite viitorul, mai ales dv., care sănăteți ștafeta pentru acest viitor.

Literatura și arta pot scoate mai bine în relief adevărul istoric al poporului român, mai puternic, pot scoate în relief, prin modul specific de a aborda problema, lupta pentru libertate, lupta pentru neînfrângere, lupta contra dominației străine, lupta pentru limba noastră literară. Is-

Condiția
poeziei
patriotice

Cîntarea României

Cîntec pentru Țară

*Am adunat
nectarul florilor din petale,
îmbătîndu-mi sufletul.
Mi l-am scăldat
în răcoarea cu sclipiri de
diamant
a riurilor.*

*Am alergat prin soare
și-am găsit verdele crud
al frunzelor,
pe care mi-am odihnit ochii,
și-am cîntat cu ciocîrlile
un cîntec de fericire
pentru tine...*

*Carmen CHITIMIA
Scoala generală nr. 7 — Focșani*

Din cripte voievozi răsar

*Din cripte voievozi răsar
Și cer un amplu înainte,
Ne prorocesc din vechi hotar
Mereu, mereu să luăm aminte.*

*Dăm foc aceluiași amnar
Cu mîinile mereu pe flinte,
Din cripte voievozi răsar
Și cer un amplu înainte.*

*Noi nu sîntem norod hoinar,
Trăim din mitice morminte,
Sorbim arhaicul pahar,
Căci pentr-un răsărit fierbinte*

Din cripte voievozi răsar.

*Mihaela DULCU
fostă elevă a Liceului „Unirea“, studență, anul II, Facultatea de filologie — București*

Tineret comunist

*Păsări cîntind pe sub stele,
Cu puteri nebănuite
Și visul în cărți purtate de ape
albastre,
Rugul
țîșnit
din oasele strămoșilor noștri,
Culegător al aurului holdelor,
Exodul de reverbere
Ce pot dărui căldură*

*mai mult ca soarele,
Filonul de tărie,
Solul de pace,
Creator de minuni și carte
a viitorului,
Tu ești,
Tineret comunist !*

*Dumitru PETRIȘOR,
Liceul pedagogic—Focșani*

Dintre sute de catarge

Dorință

Aș vrea să cad în lumină
de doruri, să-mi privesc faptele
și să rid
de însăși soarta mea de fintină
cu apă de gînduri pentru voi.

Să spun : — „Luați și beți
pentru
ridicarea neamului meu
o cupă de mister violet,
păstrată în umbră pentru ziua
de mâine“.

Aș vrea să-mi simt gîndurile
fugind în aer liber
și întrebînd unde duce
totdeauna un pas
pe un drum de țară română.

Aș vrea să-mi învăț umbra
să meargă singură
și să întrebe de ce marea
e albastră pînă la saturăție.

Și cîte nu aș vrea,
dacă m-ar lăsa durerea
arderii mele-n neștiere...

Corneliu MIRON,
anul IV B, Liceul industrial
nr. 1 — Focșani

Vasul de lut

Sint lutul simplu
Plin de zviciuri
Și nu mă supun decît oarbelor
mele porniri de pămînt.
Mă inchin doar unui singur zeu:
OLARUL,
Cel care face din mine
Egale, rotunde încăperi ale
timpului.

Bobul de grîu

Sint bobul de grîu ;
Mulți văd în mine doar pîinea,
Albă sau neagră,
Multă sau puțină,
Fără să știe că eu sint
FRATELE OMULUI,
Ca și el mistuit de arșiță,
Impărțit între Cer și Pămînt.

Doina NEAMȚU,
anul IV C

Debut

Fetița din vise

Erai fetița cea din vise,
În păr îți tremura, ușoară,
Gingașa floare ce-ndrăgise
Albastrul serilor de vară.

Priveai cu drag, înfiorată,
Adîncul nesfîrșit al zării,
În care-o stea lucea, curată,
Alb far nestins al depărtării.

Adrian VEXLER
fost elev al Liceului „Unirea“,
student, anul II, Facultatea de
matematică — Iași.

Centenarul independenței (1877-1977)

EROI VRÎNCENI

Focșani. Monumentul independentei ridicat în 1916, în cinstea eroilor căzuți la 1877-1878.

In septembrie 1877, în „Resboiul”, pe prima pagină apare fotografia maiorului Gheorghe Șonțu însorită de cuvinte elogioase privind activitatea remarcabilă a acestuia în cadrul batalionului 10 de dorobanți, care ocupa în acea vreme tot județul Vrancea — teritorial — având sediile

companiilor la Focșani, Tichiriș, Sovaja și Adjud.

Născut la Focșani în 1843, Șonțu urmează cursurile școlii militare și, intelligent fiind, printr-o instrucție superioară devine un capabil și brav militar. Nu avea familie, dar spunea adesea cînd era întrebat: „Copiii mei sunt mari ca și mine, am un batalion de flăcăi; cît pentru nevasculară iecă-o!“ — arătind sabia.

La asaltul Griviței, Șonțu comandă batalionul său, 10 de dorobanți, format, în mare parte din vrinceni. Plin de curaj, își îmbărbăta tovarășii spunindu-le:

„Și apoi dacă zilele ne vor fi numerate mai bine să murim aici luptând ca vitejii pentru patrie!“.

Un soldat, probabil ordonața căpitanului Carcadia, povestea doctorului Gh. Sabin de la ambulanță că bravul ofițer „își făcu adăpost de cadavre și trase în inamic omorind doi ofițeri turci, care se urcaseră pe parapete și incurajau la rezistență pe soldații lor... Dar bietul domn căpitan e lovit în piept și cade mort peste mine“.

(Dr. Gh. Sabin; „Amintiri din războiul independenței“, pag. 94).

Alături de Șonțu au mai luptat și căzut alți fii ai acestor ținuturi primătre care și George Botescu.

Născut în Focșani în 1854, dotat cu un caracter ferm, intră în batalionul III de vinători pentru că mai apoi să fie trimis la școala militară din București. În 1876 este înaintat la gradul de sublocotenent, iar în 1877 participă la lupta de la Grivita unde moare lovit în inimă.

În batalionul 10 de dorobanți a luptat și căpitanul Grigore Georgievici. La 17 ani, intră elev la școala militară de unde ieșe sublocotenent. După un an, este rechemat ca profesor pentru cursul de istorie a României. Rănit în lupta de la 30 august 1877, Grigore Georgievici a fost decort cu „Steaua României“ și înaintat la gradul de căpitan.

Locuitorii orașului Focșani au urmărit cu mult interes evenimentele politice și militare din acea vreme. Chiar dacă nu luau parte efectiv la război, ei contribuiau într-un fel sau altul, ajutându-i pe soldați.

Astfel se înființează la Focșani un spital pentru ostașii răniți și bol-

Paula CRISTIAN,
anul III C

(Continuare în pag. 581)

În exclusivitate
pentru „Revista noastră”

Prof. FRANÇOISE CONAC (Franța) :

„Iubesc România de cînd eram copil”

La cursurile internaționale de vară organizate de Catedra de geografie din cadrul Universității „Al. I. Cuza” din Iași, am fost plăcut impresionată de participarea mai multor profesori străini, care manifestă un interes deosebit față de geografia și istoria patriei noastre. Printre aceștia, am cunoscut-o și pe doamna profesoară Françoise Conac, o veche și statornică prietenă a României. Domnia-sa își pregătește teza de doctorat cu un subiect privind aspectul geografic al țării noastre.

Această pasiune a determinat-o să învețe limba română și să revină în România, ori de câte ori are prilejul. La aceste cursuri, participă pentru a zecea oară. Aflind că sunt din Focșani, și-a exprimat dorința să se reîntoarcă pentru a cunoaște țara „Mioriței”. Cu această ocazie, i-am solicitat un interviu pentru „Revista noastră”. A acceptat cu bucurie.

— Doamnă profesoară, sănătăți pentru a unsprezece oară în România, de astă dată în Tara Vrancei, ținut plin de legendă și frumusețe. La Focșani, ați avut ocazia să cunoașteți cîteva numere din „Revista noastră”, publicație realizată de elevii Liceului „Unirea”, sub conducerea profesorului de limba și literatura română, Petrace Dima. Mi-ați mărturisit că sunteți plăcut impresionată de „Revista noastră”. Dacă vreți să ne spuneți, în Franță, există reviste școlare asemănătoare?

— Nu sunt la curent cu această problemă pentru că nu am legături

cu activitatea liceelor, eu lucrind actualmente în cadrul C.N.R.S. (Centre Național de Recherches Scientifiques), dar pot să vă spun că în Franță, asemenea reviste sunt scoase numai de școlile foarte mari și mai ales de școlile particulare. Știu că la Liceul „Henri IV”, al cărui elev a fost Pompidou, apare o revistă pentru școala alsaciană. În cadrul școlilor superioare, exemplific „Fonda-

Interviu realizat de
Doina PETRACHE,
fostă elevă a Liceului „Unirea”,
studentă, anul IV, Universitatea
„Al. I. Cuza” — Iași.

(Continuare în pag. 601)

Genul memorialistic rămîne unul dintre cele mai dificile, deși aparent, se află la îndemnă oricui. Aceste două extreme cuprind între ele o diversitate de modalități, de tehnici, de perspective, de atitudini de la stilul clasic la stilul modern, de la memorii intime la „memoriile frescă”, de la gestul de pietate la cuvîntul exploziv.

Memorialistul este un om care are toată viața în urmă: de aici puterea de a-i vedea deopotrivă pe cei care au fost ca și pe cei care mai sunt încă; distanțele dispar, totul devine prezent și arta celui care încearcă memoria să în capacitatea de a „trăi” a două oară întimplările vechi.

Pentru mulți memorialiști trecutul este intangibil — ca și oamenii care au vietuit atunci: despre cel așezat acum la „masa umbrelor” — numai de bine.

Memorialistul I. M. Rașcu pare a ilustra o altă variantă a genului, un alt „regim” al memoriorilor: pentru el, trecutul este încă viu, iar vechile umbre își retrăiesc „aventura” lor în prezent.

Așa se explică frachetea, chiar duritatea memorialistului, dincolo de emoția, deloc disimulată, a reluării unei existențe consumate: „mi-am propus să fiu absolut sincer în toate, scrie el în *Amintiri și medalioane literare* (G. Bacovia, G. Ibrăileanu), și să pot afirma cu modestie, dar cu hotărîre, despre carteapăcăză, ceea ce scrisese Montaigne pe frontispiciul Eseurilor sale: C'est un livre de bonne foi”. I. M. Rașcu are aerul de a replica *umbrelor* sale și de a aștepta din partea lor un răspuns. „Personajele” lui par a accepta această nouă „metempsihoză” și această nouă „gilceavă” între prezent și trecut în care „creatorul” lor nu-i cruță niciodată. Am spus „personaje”, pentru că I. M. Rașcu „le joacă” pe o „scenă” a memoriei pe care descoperim oamenii cu adevărat vii.

Ceea ce impune la memorialistul Rașcu este că niciodată nu-l interesază întâmplarea pentru ea însăși. Adesea chiar își recunoaște neputința memoriei: el „reconstituie” nu un fapt sau altul, nu un amânunt mai mult sau mai puțin revelator ci, dacă se poate spune așa, o întâmplare tip Cineva observă foarte exact că „a-tras de misterul lucrurilor vechi, poetul e „obișnuit să stoarcă din a-

Prietenii revistei

I. M. RASCU memorialist

mintiri esențe“. Este tocmai ceea ce încearcă I. M. Rașcu în memorii sale.

S-ar putea spune că de Bacovia 1-a apropiat misterul omului și al poeziei sale. El interesează nu atât portretul fizic propriu-zis mai mult o „mască” a misterului bacovian — cit mai ales ceea ce putem vedea dincolo: „Un cap cu fruntea mare și bombată, cu bărbia ascuțită, cu obrajii scoficioși — aș spune: o figură de ascet, dacă ochii adinci, cu luceuri adinci de torțe, n-ar fi părut că tăinuiesc patimi refulate, de vulcan ce nu se hotărăște să erupă, porniri pagine și poate... subversive”. Trecerea de la un plan la altul se face imperceptibil și indică sensul predilecțiilor memorialistului. Reîntrănd o scenă în care poetul *Plumbului* recita din poeziile sale, I. M. Rașcu revedea ceea ce era aproape invizibil la Bacovia: „Poetul nu era un print al gestului sau *rege al atitudinii* — dar mișcările sale interpretative, dictate de textul propriului poem și de melodia ce-i lumina și puncta inspirația, îl *prîndeau* și nu provocaau nici o disonanță vizuală“.

Memorialistul este, de asemenea, interesat de ceea ce am putea numi „alt Bacovia”: portretul poetului se întregește astfel din unghiuri uneori inedite: intermezzo-urile bahice sau agapele prietenesci care tulburau din cind în cind rezerva și „muștenia” cintărețului toamnelor. Bacovia exuberant, aproape violent-exuberant — iată, într-adevăr, o imagine inedită.

În ce-l privește pe Ibrăileanu, I. M. Rașcu î-a putut face pe unii să credă că a fost nedrept. El însuși, după ce își exprimă unele rezerve în legătură cu prelegerile fostului profesor, adăugă, voind parcă să prevină eventualele răstălmăciri: „În cele de mai sus, am putut da impresia că prelegerile lui Ibrăileanu

Prietenii revistei

prezentau mai mult defecte decât calități și că audierea lor ar fi putut fi somniferă sau obositore... Aspectele exterioare erau cele pe care le-am notat, cu fidelitate nepărtinioare, în anterioarele rânduri. Efectul lor era însă altul decât acela care, logic, la prima vedere, s-ar desprinde poate din caracteristicile schițate. Acest curs — aşa cum era expus, ne cucerea, ne pasiona chiar uneori, ne interesa în cel mai înalt grad. Toți îl ascultam atenți și ne simțeam cuceriti de personalitatea dascălului...". Aceste precizări sunt întru totul revelatoare. Fidelitatea memorialistului se dovedește încă o dată. Spirit independent, intelectual de aleasă ținută, I. M. Rașcu nu putea accepta concesiile. Se poate vorbi chiar despre o anume severitate a memorialistului față de profesorul său. Dar această severitate este un fel de garanție a unei adevărate prețuiri intelectuale. Am putea invăța ceva din această experiență a lui I. M. Rașcu pentru a fi în măsura să afirmăm despre „patronii” noștri intelectuali sau despre profesorii noștri ceea ce afirmă memorialistul despre Densusianu și Ibrăileanu: „Pe Densusianu, fostul meu patron literar, l-am iubit cu ratiunea; pe Ibrăileanu, pe omul delicat, plin de atenție, de înțelegere, de bunăvoieță și de luminoasă căldură susținătoare — l-am iubit din teatru în inimă”.

I. M. Rașcu nu „reface” numai portrete de oameni izolați ci, uneori, încearcă „portretul” unei generații sau chiar al unei epoci. Aparțină ideilor literare sau sociale, disputa de idei, evoluția gustului, a sensibilității — îată direcțiile la care este mereu atent memorialistul. Exemplele sunt numeroase și n-ar fi aici locul de a le enumera.

In *Amintirile* sale, memorialistul este adesea dublat de criticul literar. Cîteva caracterizări pregnante, întrucât memorabile, amintesc de paginile de critica literară ale lui I. M. Rașcu. Un vers ca acesta — „În zări de plumb aceleasi priveliști fumurii” este comentat astfel: „Zările de plumb au devenit în curind simbolul unei existențe, de adolescent, pe care cadrul apăsat al fașilor îl valorifică intens, dindu-i o rezonanță analogă, cu evocări desprinse din ambianța anciuniozată”. Bacovia este văzut astfel la începuturile unei perioade literare noi, ca unul dintre profeții și creatorii ei.

Amintirile lui I. M. Rașcu sunt, de fapt, în întregime, un *autobiografic intelectual*, foarte puțin cuvintele, un fel de *Erinnerungsmemoires*. Conținându-se încă o dată cu „personajele” sale, autorul se revede pe sine în anii formării intelectuale. *Amintirile* devin astfel o modalitate de a se „rememora” pe sine năsuși. Lectura lor este nu numai o experiență ci și una existențială.

Lector univ. dr.
I. CONSTANTINESCU

Prof. I. M. Rașcu, la Liceul „Unirea”, în mijlocul elevilor săi. Anul 1921.

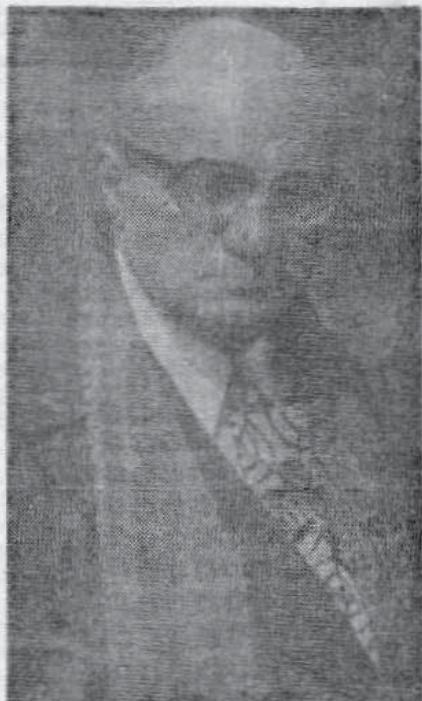
Aniversări

Ion Larian POSTOLACHE – 60

Am fost invitat la Focșani și am tinut cu placere deosebită, sub egida Comitetului de cultură și educație socialistă, comunicări în cadrul unor simpozioane despre Vlăhuță, în 1969, și despre Dimitrie Cantemir, în 1972. Atmosfera armonioasă a vechivului oraș mi-i cunoscută de mult: prin 1948, ca inspector școlar al regiunii Galați, am fost poftit să cșist la lecturile unui eminent profesor, ilustru filolog și folclorist, Ion Diaconu. Am cunoscut și dacălu' de mare susținut, Petruache Dima, animator al culturii făcănești, coordonator al revistei elevilor de la glorioșul Liceu „Unirea”.

Cu profesorul Dima am discutat despre relațiile vechi dintre Liceul „Gheorghe Roșca Cădreasu” din Bîrldul meu natal și Liceul „Unirea”: au fost unii profesori distinși ca Ștefan Neagoe, care s-au transferat de la Focșani la Bîrlad. Un I.M. Rașcu a trecut de la Bîrlad la Focșani. Cele două orașe moldovenesti nu pot vita figura nobildă a lui Alexandru Vlăhuță, personalitate literară de prim ordin a epocii lui, oricât estetică modernă i-ar putea umbri moștenirea. Un scriitor bîrlădean de seama lui Victor Ion Popa a debutat la „Revista noastră” din Focșani, care a devenit una dintre cele mai frumoase reviste de elevi din țară. O citesc cu atenție și emoție, descoperind talente cu perspective rare.

Citesc amintirile poetului Ion Larian Postolache despre scriitorii făcănești. S-au împlinit decenii de când dragostea de poezie ne-a apropiat, nu numai solidaritatea moldovenească, așa de fireasă în vâlmășagul bucureștean. Totdeauna am prețuit la Ion Larian Postolache impecabilea fecundă dintre talentul poetic și cultura literară. El a întemeiat și condus în București cenuaclul literar

„Tudor Vianu” care, cu vigoare, conțină să trăiască, având și o revistă de ținută, sub conducerea de astăzi a scriitoarei Virginia Serbănescu.

Poet de un registru variat, de la elegie la satiră, de la poezia erotica la balada cu parfum cronicăresc, pornind de la izvoare ancestrale, Ion Larian Postolache e adesea poetul întoarcerii la vatră și aș insista asupra acestui aspect caracteristic scriitorilor moldoveni, poeți ai amintirii, și nu numai poeților moldoveni, ci și al altor ținuturi ale patriei noastre. Doar poezia este expresia ingenuității sufletești, iar poetul are candoarea copilului și e profund legat de meleagurile care l-au impresionat întâlia oară.

Vechea gară cu castani și parcul orașului Focșani devin obiecte muzicale în mai multe poezii ale lui Ion Larian Postolache din volumul său „Orăți.” (Buc. 1972) ca „Întoarcere” sau „Tîrziu întoarcere”. Căldura lirică izvorăște din elegia marilor treceri, potențată la întoarcerile în orașul copilarisi și primei tinereti: „Focșanii mei, tăi minte o școlărită albă, Pe care-am așteptat-o pe undeva pe-aici, La poarta astă veche cu iederă și nalbă ?

Ce dor mi-a fost în viață de mîinile
ei mici!"

Piesaje răsările din amintire, concentrate în catherine lapidare, vorbesc despre dacismul obîrșiei noastre, despre arborii de la Bineasa, dar și de o „Noapte vrîncenească”:

„Cînd cerul tot în stele și medalii,
Ardea în nopți de august luminări,
Foșneau încet molifti, evantialii,
Si stîrile lătrau în denărtări”.

Intr-o „Stampă veche”, dedicată poetului focșanean George Negrea, Ion Lorian Postolache evocă figura pitorească a unui bătrîn bragăiu în Focșani de odinioară, în parcul cu fanjară bacoviană, al cărui cu bomboanele alb-roze, cu donițele de bragă, cu căluții de tură dulce. Pasta de culori e bogată și îngrează pe Ion Lorian Postolache în linia balcanică a poeziei românești, care are în frunte mitologia poeziă orientată a Isarlîkulvî unuia poet genial ca Ion Barbu. Afectivitatea moldovă fi oferă lui Lorian nota prorice a balcanismului său. În această serie putem înscrise și baladele cu colorit lor sensual, cu limbajul lor înmiresmat ca Beizadea Tingire și Hronic. Mi-aduc aminte ce succese și au în cenacul „Tudor Vianu” din București le-a trăit baladele despre înțirzătul cardinal, o savură săracă evocare a unei idile, de astă dată în climat apusean, c-un limbaj adecvat.

Ion Lorian Postolache nu e numai poet original, ci și un tâlmăcitor de poezie universal. E de ajuns să amintim „Mahabharata, legenda lui Na'a și a frumoasei Damayanti”, tâlmăcire vibrantă în colaborare cu Charlotte Filitti, tipărită la Editura „Albatros”, colecția „Lyceum”, despre care Mircea Malita, în Cuvînt înainte scrie: „traducătorii acestei milenare povești ne-au dat aripi gindurilor ca o simfonie agreabilă și stimulatoare”.

Din împăratia vegetală a satului Otopeni, poetul Ion Lorian Postolache trimite căilor săi un mesaj patriotic de credere în puterile de cреție și-n viitorul luminos al poporului român:

„Vreau neamului acesta armezi
imbelsugate
Si pînă nerivnită pe masă, lingă
blid,
Si glie roditoare de suflete bărbate,
Nălind în veșnicie al vredniciei zid”

Conf. univ. dr. G. G. URSU

EROI VRÎNCENI

(Urmare din pag. 576)

navi, care va dura pînă la sfîrșitul războiului.

S-au colectat obiecte în valoare de 700-800 franci, apoi s-au adunat bani (7566 lei), care s-au trimis Crucii Roșii. Institutul I. Albu, fost profesor la Liceul „Unirea”, rugă Primăria orașului ca la 1 iunie al aceluia an să se distribuie din săriul lui cîte 10 franci pe lună „în ajutorul patriei (...) pe tot timpul cînd va dura războiul”, atitudine luată și de invățătorul Nicolae Atanasiu, din comuna Făurei, care oferea cîte 5 lei pe lună.

Lt. col. Papazoglu litografiază 49 de tablouri „cu asaltul dat de ostirea română marii redute turcești Grivița”, iar cei 49 de lei obținuți îl trimite Crucii Roșii.

La 3 mai 1877, institutoarea Maria Caian, directorarea Școlii de fete nr. 2 din Focșani, scrie prefectului:

„În considerația că armata țărăi chemată a-și îndeplini cea mai sacră datorină de a apăra patria contra inamicului din afară, subsemnată am onorea a oferi pentru ostășii români, care vor fi răniți în luptă, 1 700 grame de scămă...”.

Th. Crneliu, M. Solescu, institutori, scriu la 15 mai 1877.

„Domnule Ministru,

În fața spinoasei cercări în care înaltul guvern s-a angajat pentru a realiza una din cele mai mari și seculare dorință a neamului românesc, se cuvine, ba putem zice este o imperioasă dorință ca fiecare cetățean să pună la dispoziția sa mijloace care să faciliteze realizarea acestei sînse idei... Mîscăti deci, de această manifestație, subsemnată institutori ai școalei primare din Vrancea (Putna) venim a declara că punem la dispoziția Inaltului Guvern din salariile noastre cîte 15 franci... de fiecare în parte de la 1 mai curent și pînă la definitivarea resbelului declarat”.

În amintirea luptelor de la Grivița, în septembrie se dă numele majorului Șonțu și al sublocotenentului Bălescu la două străzi din Focșani. În 1916, în fața tribunalului, s-a ridicat Monumentul Independenței, prin subscripție publică.

Cinstire acelor care la 1877 și-au jertfit viața pentru patrie!

Aniversări

HORTENSIA PAPADAT-BENGESCU

(100 de ani de la naștere)

„Sunt o idealistă, deoarece caut frumosul pretutindeni. Ca să găsesc acest frumos, ar trebui să scormonesc cu amindouă mii în urîl”.

Intr-adevăr, Hortensi Papadat-Bengescu va scormoni urîl și va da la iveală lucrări de o incontestabilă valoare artistică.

Autoarea „Apelor adînci” s-a născut la Ivesti (reședință de plasă în vechiul județ Tutova, azi — județul Galați), la 8 decembrie 1876, în familia lui Dimitrie Bengescu, ofițer în garnizoana locală. Părinții — oameni instruiți — se vor ocupa cu grija de educația fiicei, talent precoce, care la cinci ani scria „o compozit e asupra celor patru anotimpuri” (Valeriu Ciobanu). — patru liniș de caiet.

La Institutul de domnișcare „Bo-

lintineanu” din București, dobîndește o frumoasă cultură, perioada această semnificând pentru liceeană „șapte ani de paradis terestru”.

Din nefericire, nu-i lăsată să-și continue studiile, iar ca urmare se căsătorește la Turnu-Măgurele, cu magistratul Nicolae Papadat: „Eu însă adoram invățătura și, lipsită de ea în chip oficial, m-am simțit minită și am acceptat la prima ocazie de revanșă căsătoria”.

Mai tîrziu, își va urma soțul în peregrinările sale profesionale la: Buzău, Focșani, Constanța, Galați, Ploiești și.a., unde suportă cu greu sentimentul izolării provinciale.

In 1911, vine la Focșani. Un an mai tîrziu, publică articole în ziarul conservator „La politique”. Primul

O prietenie sinceră :

HORTENSIA PAPADAT-BENGESCU — CONSTANȚA MARINO-MOSCU

Indeobște se cunoaște că autoarea Balaurului a fost indemnătă să scrie și să se cu vive, (citind cărți, audind concerte și cîntind la pian), de către Constanța Marino-Moscu. Între cele două prozatoare s-au stabilit de timpuriu relații prietenesti și, evident, lîvrești, care au fost fructuoase și de lungă durată. Într-una din scrisori, expediată din Mănăstirea Văratec, madam Telstoi, cum o numea Otilia Cazimir pe Constanța Marino-Moscu, îi spunea: „Nu-ți pierde timpul trimîndu-mi scrisori — de zece pagini — tu nu vezi că ceea ce scrii tu e literatură... Scrică!

„Scrică!...” Acestei imperativ, H. P. Bengescu s-a supus, la început mai greu, ulterior devenind o obișnuință cind și-a descoperit vocația de autentică prozatoare. Misivele rămase de la cele două cititoare, dovedesc la o lectură atentă, modul cum se scria și se recepta literatura română în perioada dintre cele două războaie mondiale. Încurajările constante venite din partea celei ce a scris Natalia au fost de bun augur, deoarece au trezit la conștiință valoarea de sine un puternic talent epic. Cele 4 (patru) cartoline, pe care le transcriem mai jos, lasă să se întrevadă sentimentele ce le avea H. P. Bengescu față de Constanța Marino-Moscu și familia sa. Din orice loc se află, fie în țară (Buzău, Focșani, Turnu-Măgurele, Ploiești, Constanța și București), fie în străinătate, îi scria, trimîndu-i noi vesti despre ea și ai săi, informind-o despre lucrările sale, asigurînd-o de prețuirea care se bucură în familia sa, urindu-i, cu fiecare prilej (An nou sau Paști), cele cuvenite. Se entuziasmează de studiile de pian pe care le primea Titi Moscu, unul din

se intitulează „Sur la mort de Pierre Liciu” și este semnat cu pseudonimul Lys. Debutul literar are loc însă în 1913, în paginile „Viații românești”, cu „Viziune”. În 1916, vor apărea aici și alte lucrări, „are vor alcătui volumul „Ape odinice” (1919).

In timpul războiului, își oferă serviciile de soră de caritate la săratul din Focșani. Momentul dramatic trăit de răniți este transfigurat artistic în romanul „Balaurul” și evocat cu emoție în „Rampa” (29 mai 1937): „M-am identificat cu natura, cu știința, care luptau să-i salveze, la măsuri care îmi dau curajul a spune că uneori am reușit să întoarcă neunii din el de la moarte...” Acest roman indică drumul lăserat al scriitoriei, spre obiectivare și se numără după părerea lui Tudor Vianu, printre remarcabilele cărți de război din literatura noastră fiind pus pe același plan cu „Pădurea spinzuraților” și „Itic Ștrul dezertor” de Liviu Rebreanu. Balaurul este trenul negru și lung, ticsit de răniți, care încințează „ca o reptilă sumbră”, iar într-un sens mai larg, este însuși războiul care produce usturătoare răni fizice și morale.

In 1920, perioada focșaneană se încheie. Scrisoarea se mută la Constanța, unde va rămâne un deceniu. În această vreme, începe ciclul Hărțipilor („Fecii-arele desărăcite”, 1926; „Concert din muzică de Bach”, 1917; „Drumul ascuns”, 1932; „Rădăcini”, 1936). În 1936, i se decernează „Marele premiu al Societății Scriitorilor Români” (premii hotărîti de un juriu format din Liviu Rebreanu, Tudor Arghezi, Perpessicius și Șerban Cioculescu), iar în 1946 — „Premiul național pentru proză”.

G. Călinescu, în „Istoria literaturii române de la origini pînă în prezent”, și Tudor Vianu, în „Arta prozatorilor români”, o trece printre cititorii romanului românesc modern. La moartea ei (1955), acesta din urmă arată: „Se poate spune cu drept cuvînt că a dus orașul nașterii și analizei nu numai pînă la un punct foarte înaintat al progresului ei, dar și pînă la forme și procedee de care au trebuit să fiină seama toți căi au scris după ea”.

Zorela SOCOL,
anul III B

fiii scriitoriei, de la vestitul muzicolog Slivinsky. Nu-i scapă nici un eveniment, din cadrul familiei Moscu, la care să nu participe.

Nicolae SCURTU
SCRISORI INEDITE

1.

La mulți ani! Vă dorim noroc și sănătate. Anul cel nou să ne scuture de necazurile vechi. Cu prietenie și afectuoase complimente.

Hortense și Nicolae Papadat

6 Ianuarie 1907. Buzău.

[Doamnelor Constance G. Moscu. Stradal Batiște nr. 1 București]

Pe recto se află chipul unei tinere cînd din lîră, iar dedesubt Hortense Papadat-Bengescu menționează: „Allusion transparente à votre beau talent”

2

Cu bunele noastre amicinții suntem în plăcuta excursie în companie la Predeal. Nu ne-am putut opri la trecere, fiind ora matinală (6 dimineață). Nu mai stăm mult, avind grije de casă.

Amicinții, complimente afectuoase.

Hortense

Luni, [1 august 1910]

[Doamnelor Constance Moscu. Buzău.]

3
25 august [1] 936 Karlsbad

Din locuri frumoase de munte și deal unde ai putea găsi minunate puințe de inspirație îți trimit un salut de afectuoasă prietenie și mă bucur pentru pinzile frumoase ce-ai lucrat desigur.

Pînă la revedere,

Hortensia Papadat-Bengescu.

[Domnului Sandu Moscu. Pictor. Balcic. Roumanie.]

4
29 august [1] 936 Karlsbad

Cu gîndul meu afectuos. Mă bucur să admir la toamnă peisajele din Balcic. Mă bucur pentru eventualele vesti bune ce va aduce toamna. Te imbrățisez frumos,

Hortensia Papadat-Bengescu

[Domnișoarei Adina Moscu. Pictor. Balcic. Roumanie]

P.S.

Adina Paula Moscu și Sandu Moscu, talentați și cultivati pictori, erau fii scriitorii Constanta Marino-Moscu.

Originaile se găsesc în arhiva doamnelor Adina Paula Moscu, căreia îi mulțumesc și pe această cale pentru amabilitatea de a mi le fi pus la dispoziție.

N. S.

Monografia

Liceului „Unirea“ (VIII)

EXAMENELE

Din actele ce se găsesc în arhiva Primăriei orașului Focșani, aflăm că examenele de sfîrșit de semestrul și de sfîrșit de an (mai ales acestea din urmă) erau un priilej de sărbătoare nu numai pentru profesorii și elevii gimnaziului, ci chiar pentru orașul întreg. De aceea ele aveau loc după un ceremonial, care, desigur, era propriu tuturor școlilor din țară. La Focșani însă avea răsunet în întreaga opinie publică. În preajma examenelor, direcția școlii intervenea pe lingă primăria orașului pentru a lucea măsuri în vederea punerii la punct a sălilor de clasă în care se tîrseeau examenele; prin gazeta locală sau prin anunțuri tipărite se aducea la cunoștință publicului focșanean date cînd începeau examenele. Desprindem dintr-o încheiere a Consiliului comunal, din 1 iunie 1873, următoarele: „Domnul Primar va face să se dă cea mai intinsă publicitate examenelor prin programe speciale, locale, anunțuri etc.“ (Arhivele statului, dosarul nr. 15/1873). Această încheiere a Consiliului Comunal urma unei intervenții a directorului gimnaziului, care cerea să se aloce un fond pentru tipărire programele examenelor, „ca în zilele în care se vor tîne examenele să se poată ști de către toți domnii cetățeni ai orașului, spre a se putea constata starea de progres în care se află gimnaziul“. Se cerea ca programele să fie tipărită „în cel puțin 100 exemplare, ca astfel să nu fie nici un părinte sau cetățean care să nu știe în ce zi se tîn examenele la gimnaziul din Focșani“. (Arhivele statului dosarul nr. 19/1873 mai 29). Aceasta înseamnă că examenele erau publice orice cetățean putînd asista la ele.

Premierea se făcea în cadrul festiv. Muzica Teatrului „Lupescu“, sub conducerea lui Lucio Vecchi, era angajată pentru a se da o atenție și mai mare evenimentului. La 13 iulie 1873, răsim menționată în dosarul nr. 41 următoarea notă: „suma de lei 29 — bani 38, plata muzicii ce au cintat la distribuirea premiilor elevilor“.

Profesorii gimnaziului mai luau parte, în calitate de delegați ai primăriei, la examenele de fine de an ale școlilor primare din oraș. El făceau, la sfîrșitul examenelor, rapoarte asupra celor constatate la evamen și asupra pregătirii elevilor de curs primar. Uneori, ei sunt dublați de un consilier comunal, deși asupra calității lui și a pregătirii lui culturale se poate discuta. Revizorul școlar de Putna și Rîmnicu-Sărat se înnoia — în 1879 — asupra aptitudinii acestor consilieri de a înțelege „ce e școală“. El recomanda numai profesorii ca delegați la aceste examene, ținând socoteală de faptul că „orașul Focșani prezdează un gimnaziu în care d-stră aveți cameni speciali, profesori superiori invățătorilor și destul de numerosi ca să puteți numi delegați la școalele primare“ (1879, dosarul nr. 1/18 august).

(Va urma)

Prof. Gh. CHIRIAC

Viața organizației U.T.C.

ÎN RITMUL TIMPULUI

Etapa superioară de construcție a societății sociale este multilateral dezvoltată, în care ne aflăm, precum și trecerea la comunism impun formarea unor cadre cu înaltă pregătire profesională și politică. Obiectivul principal ce trebuie să stea în fața fiecărei organizații, a fiecărui uteicist este acumularea unor cunoștințe tehnice, pe măsură condițiilor create și a posibilităților noastre. Educarea tinerei generații, prin muncă și pentru muncă, se poate realiza numai prin cultivarea în rîndul tinerilor a unei atitudini sănătoase față de învățătură, față de muncă, în general.

Ce putem și ce trebuie să facem în acest sens?

Să privim cu mai mare seriozitate orele de activitate tehnico-productivă și să derunem eforturi sporite pentru asimilarea temelnică a cunoștințelor predate în orele de curs.

Așa cum arăta secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la deschiderea noilor clase de învățămînt, trebuie să gospodărim și să îngrijim mai bine baza materială existentă, proprietatea obștească a celor ce studiază.

O altă problemă care trebuie să ne preocupe este integrarea învățămîntului cu cercetarea și producția. În acest sens s-au luat măsuri vizând mărirea și compactizarea timpului afectat activității tehnico-productive, reprofilarea tuturor liceelor real umaniste, alătîrarea unor programe adecvate. Viața ne obligă să acordăm aceeași atenție teoriei și practicii. Numai prin strînsa lor impletire ne vom putea forma multilateral.

Congresul al XI-lea al P.C.R., Congresul al X-lea al U.T.C., precum și Congresul educației politice și a culturii sociale au trasat sarcini precise și în domeniul pregătirii politi-

co-ideologice a tineretului și a tuturor oamenilor muncii din țara noastră. „Pentru organizația noastră revoluționară, — se arată în Raportul la cel de-al X-lea Congres al U.T.C. — înșurșirea politică și ideologică partidului, dezvoltarea conștiinței socialistice a tinerilor, cultivarea unor puternice sentimente patriotice, a spiritului de dărvire și sacrificiu pentru couza poporului, asezararea în centrul întregii civilități politico-educative a Codului principiilor și normelor muncii și vieții comunistilor constituie sarcina de cea mai mare răspundere”.

Codul nu trebuie numai cunoscut, ci și însvit și aplicat. În spiritul lui, vom combate fuța de la ore, superficialitatea în muncă, superstițiile, tendința de căpătuală, șovinismul, birocratismul.

Aceeași grija trebuie avordată pregătirii pentru apărarea patriei. Fiecare uteicist este dator să participe cu responsabilitate la instruirile și aplicările practice, să-și înșurască, asemenea unui soldat, minuirea armelor și tactica de luptă, să fie gata în orice moment să-și apere țara.

Alte laturi ale personalității noastre se formează în procesul activității sportive, care contribuie nu numai la descoperirea unor talente, ci și la călărea organismului, deci la formarea unui om sănătos, cu o mare putere de muncă.

De asemenea, ne revine sarcina de a antrena tineretul la organizarea și desfășurarea acțiunilor culturale educative, cărora trebuie să le împriemăm un conținut mai bogat.

Vechii colaboratori ai „Revistei noastre” au absolvit liceul. Noi forțe sunt chemate să sprijine apariția ei.

Daniel DOPCA
anul II B

Tinere condeie în tabăra de la Soveja

Ministerul Educației și Învățământului a organizat, în vacanța de vară 1976, o nouă serie de tabere școlare. Una din acestea — și anume tabără de creație literară pentru pionierii din clasele V-VIII a fișat pe meleagurile de basm și istorie ale Sovejei, între 15-29 iulie. Său dat întîlnire copil din 18 județe ale țării, aria de repartizare a lor cuprinzând toate colțurile patriei noastre: Suceava, Tulcea, Ilfov, Dolj, Caraș-Severin, Cluj, Alba, Maramureș și.a. Conduse cu pricinere și dăruire de intuiți profesori de limbă română: Victoria Pagu (Iași), Gh. Butnaru (Fălticeni), Ilie Caluțnic (Tulcea), Rodica Vesa (Tîrgu-Mureș), Constanța Tomu (Suceava), aceste minunate mădăițe ale spiritului creator românesc au desfășurat o bogată și rodnică activitate.

Între numeroasele acțiuni incluse în program amănăvile literare care a avut loc în incinta Mausoleului eroilor din Soveja, întîlnire cu bătrâni satului, întîlnirea cu poetii vrîncenii și coordonatorul „Revistei noastre”, însușirea tehnicii de culegere a materialului folcloric și etnografic. De asemenea, s-au desfășurat întîlniri sportive, activități turistice și concursuri de frumoaselor platuri ale „Mioriței” și a celui care a fost Simion Mehedinți — părintele geografiei moderne.

Corolarul acestei perioade a fost însumarea în paginile unui mic catalog de creație a peste 50 de poezii și 8 scurte narări. Din acestea spicam doar două poezii.

Prof. Petre RAPEANU
Școala generală — Cotești

Casa bunicii

Cind sună vîntul printre frunze,
Cind văd cite-un copac în floare,
Căsuța aceea mititică
În amintire iar mi-apă-e.
Îți pare-o jucărie parcă,
În fața pilcului de tei
Prin frunzele ce dau răcorare
Abia ghicești fe-nuștră ei.
Mireasmă de gu'ui și mere
Blind te întimpină-n cămară;
Iar jos pe prispa stă bunica
Si ce atent privește-afără!
Auzi bătaia din portiță?
Se luminează bâtrînica

Si glasul bucurios fresare :
„Ia uite ! A venit fetica !”
Îl sărut mina bătucită,
E-asa de bine în odaie !
Frunze de tei izbind în geamuri,
Sub mina vîntului se-ndo ie.
Imi amintesc acum de tata,
Cind vîntu ngîră o melodie,
Si vreau să-o văd iar pe bunica
Si casa ei ca o jucărie.

Ruxandra PREDESCU
clasa a VII-a — Școala generală nr.
3 — Pitești, județul Arges

Tot plaiul românesc e-n sărbătoare

Rod al luminii tele sint, part'd,
Sub raza ta petalele-mi deschid
Si infloresc frumos ca primăvara,
În anii lumișoși ce-mbracă țara.
Ești făurar de vis și implinire,
Lumină peste carteau de citire,
Abur de piine caldă și izvor
Al zborului înalt spre viitor.

Multimea îți înaltă soare-n soare,
Tot plaiul românesc e-n sărbătoare,
Căci tu, partid, ești soare și tărie
Si veșnic viu izvor de bucurie !

Jana PAHONEA
Școala generală Poște — Tulcea

Foști elevi ai Liceului „Unirea“

Simion Mehedinți

(1869-1962)

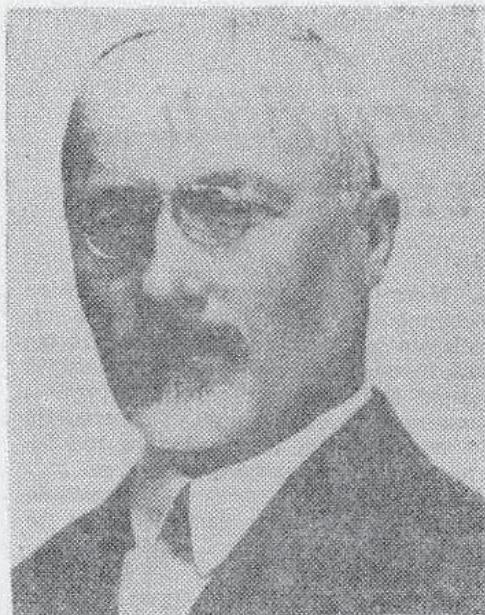
Cel dintii geograf român, Simion Mehedinți, se numără printre mariile personalități formate și pe bâncile liceului nostru.

Născut la Soveja, pe plajurile „Mioriței”, autorul „Terrei...” a studiat la Focșani, București, în Franța și Germania. Cât de mult l-a mistuit dorul de țară rezultă și din rindurile pe care le-a scris după întoarcerea sa de la Berlin: „Binecuvintată să fie soarta că am apucat să mai ajung iarăși la căminul părintesc”. Dar dragostea față de locurile natale n-o găsim numai în declarații, ci ea s-a manifestat mai cu seamă prin asiduitatea cu care a cercetat Munții Vrancei, zonă fascinantă și cu un trecut legendar.

Om de mare cultură, membru al Academiei Române, Simion Mehedinți este cel care creează pentru prima dată la noi un sistem geografic. Acesta a fost expus de el în celebra lucrare „Terra — introducere în geografie ca știință”, în care găsim multe elemente materialiste inaintate.

Simion Mehedinți a studiat complexul planetar ca o relație dintre cele patru invelișuri ale pământului. El a elaborat numeroase lucrări geografice cu conținut foarte divers: unele surprind aspecte etnografice, altele se referă la geografia umană sau la cea economică. Astfel de lucrări au inițiat la noi un mediu de gîndire geografică modernă. Concepția lui geografică stă și astăzi la baza cercetărilor care se fac și a învățămîntului geografic de toate gradele.

Fără indoială că Simion Mehedinți ar fi fost considerat o personalitate

marcantă a vieții geografice românești, chiar dacă ar fi enunțat numai acest sistem de bază. Dar el a făcut mai mult: a militat pe toate căile pentru popularizarea sistemului său.

Concepția acestui deschizător de drumuri a fost imbrățișată și dusă mai departe de elevii săi. Totuși, pe lîngă multe elemente pozitive pe care le cuprinde opera lui, Simion Mehedinți este și autorul unor concepții total greșite, puternic influențate de ideologia burgheză. Aceasta l-a dus pe calea negativă a determinismului geografic și a geopolitică. În ceea ce privește problemele etnografice, el separă, în mod artificial, cultura materială de cultura spirituală.

Simion Mehedinți a desfășurat și o rodnică activitate didactică: a creat și a organizat învățămîntul geografic modern în țara noastră, a pregătit specialiști în domeniul cercetării geografice.

Vreme de cîțiva ani, el a fost director al „Convorbirilor literare”. În operele sale beletristice, vibrează un suflet cald.

In semn de recunoștință față de contribuția adusă de el la dezvoltarea culturii și științei românești, numele său a fost dat Scolii generale din Soveja, iar în fața primăriei din sat i s-a ridicat un bust.

Lia VAIDES
anul IV B

Curiozități etimologice (II)

N-am vrea ca însemnările noastre etimologice să lase impresia că neglijăm gramatica. La ora actuală (ca să folosesc și eu o formulă calchiată după fr. à l'heure actuelle), problema se pune altcumva. Demersurile întreprinse pentru studierea morfologiei și a regulilor sintaxei nu sunt decât preludiul învățării gramaticii. Desigur, gramatica este fraințe de toate știința raporturilor dintre gândire și limbaj. Dar, odată învățată, trebuie să mergem la ceea ce este esențial, adică la studiul mijloacelor de expresie. Studiul metodic al cuvintelor și al valorilor expresive ocupă un loc din ce în ce mai important în cadrul programelor din toate sistemele noastre de învățămînt. Învățarea cere elevului un mare efort personal, iar profesorului, un control constant al acestui efort, fiindcă, în definitiv, acesta din urmă trebuie să-l învețe pe elev cum să lucreze, cum să se cultive prin el însuși.

Mă îndoiesc de existența vreunor rețete pedagogice. Fiecare profesor descoperă mijloace, le adaptează potrivit temperamentului său și posibilităților de care dispun elevii, pentru a-și putea atinge scopul propus. Se reproșeză uneori, elevilor, că au un limbaj (prea) „liber”, foarte sensibil la elementele de argou (adesea, indecent), că se exprimă prin sloganе și într-un stil „confectionat”. Rolul pedagogului-profesor este de a-i corija, fără să se alarmeze, deoarece fenomenul este comun școlarilor din toate timpurile și din toate țările. Important este ca să cultivăm spontaneitatea și naturalețea limbajului tinerilor spre exactitatea și proprietatea termenilor, férindu-i de „academism”, de afectare sau prețioșitate. Iată de ce socotim că notele etimologice vin în întimpinarea acestui deziderat, într-un moment în care cultivarea limbii române în spiritul nouluiumanism devine o sarcină a tuturor cadrelor din învățămînt.

Cultivarea limbii

Din această perspectivă, să ne oprim asupra unor termeni „din școală”. Pentru cuvîntul *calet*, dicționarele ne dă cele două sensuri de bază: 1. „Fasciculă de foi de hîrtie legate sau broșate împreună, folosită la scris, la desenat etc. 2. Publicație periodică cuprinzînd diverse studii, note, informații (dintr-un anumit domeniu de activitate): „Caiete filozofice”. Pentru origine, ne trimite la fr. *cahier* și la forma din polonă *kajet*. Fonetic, se explică mai bine din al doilea etimon: *j* se citește *i*, și apoi *e*-*t*. Dacă luăm bine seama, însă, forma din franceză are la bază cuvîntul din latină *tīr* (de *quaternus*, însemnînd „foaie pliată în patru”). Cuvîntul face parte din familia numeralului cardinal latinesc *quattuor*, cel care a evoluat, în română, la *patru* (în cifră arabă: 4; în cifre române: IV). Din familia lui *quatre*, în franceză există: *cadrان*, *cadrе*, *cadrer*, *carnet*, *carre*, *carreau*, *carrière*, *equerre*, *escadre*, *quadrature*, *quaternire*, *square* etc., pe care româna le-a împrumutat sub forme: *cadran*, *cadru*, (a) *cadra*, *carnet*, *careu*, *carou*, *carieră*, *echer*, *escadră*, *cadratură* (cuadratura) cercului, *cuaternar*, *scuar* etc. Așadar, se poate stabili o legătură de formă și de sens între *calet* și *patru*, precum și între neologismele pe care le avem din franceză.

Odnioară, elev fiind, mă strigau și pe mine (profesori) la *catalog*, înțelegînd prin acesta, toti, o „listă de nume, în ordine alfabetica”. În afara sensului strict „școlăresc”, *catalog* mai înseamnă și „caiet, registru, sistem de fișe etc. care conține o înșirare metodică, după anumite criterii și cu anumite scopuri, de nume de ființe sau de obiecte, titluri de cărți etc.“. Termenul poate veni, deopotrivă, din fr. *catalogue* sau lat. *catalogus*. Spre surprinderea mea, însă, dascălii nu-mi arătau nici de unde vine, nici ce sens are și nici cum s-a format. Trebuia ca, în orele de greacă sau de latină, să încerc să dumiri. Acum bag seama că nici (ultimul) *Dicționarul explicativ al*

Gh. POALELUNGI,
Universitatea din București

(Continuare în pag. 590)

Cultivarea limbii

Echilibrul expresiv

O tendință nouă poate fi remarcată în limbajul îngrijit de azi, mai ales în scrierile literare: echilibrul expresiv al fondului vechi, popular și al stratului nou de cuvinte și construcții primite de curând în limbă sub influența pozitivă a culturilor românești de vechie tradiție și de recunoscut renume în Europa, cum sunt limbile și culturile franceză și italiană, de care limba și cultura română au fost totdeauna legate, prin tradiție. Citim cu plăcere și folos paginile semnate de scriitori ca Al. Philipide, Marin Preda, Eugen Barbu, Nichita Stănescu, Marin Sorescu ori Ican Alexandru și Adrian Păunescu care ilustrează acest aspect dominant de sinteză, de echilibru expresiv, cu preocupări vădite de valorificare artistică a fondului istoric al limbii, dar și a neologismelor impuse de civilizația nouă în limba obștească.

Nu demult, în discuțiile frecvente despre limbaj și originalitatea expresivă, am notat reacția a trei personalități proeminente contra abuzului de tehnicism și neologism în limbajul curent al presei și al științei: regretul președintelui Academiei, Miron Nicolescu, a criticat abuzul cuvintelor sonore ca: *a lectura, a anenantiza, a atenționa* etc.; poetul Marin Sorescu a ironizat ceea ce Eminescu numea odinicană limbă păsărească a unor critici în goană de abstractiuni și termeni nebuloși, cu expresii alambicate, greu de înțeles, dornici de a șoca pe cititori, dând impresia de erudiție și adincime incifrată, iar prozatorul G. Macovescu, președintele Asociației scriitorilor din București, publicist reputat, ministrul de externe al țării, a criticat acum un an „standardele lingvistice”, adică acele construcții și cuvinte împrumutate, fixe, convenționale,

care obosesc și indispun, vădind săracie de găndire și de mijloace de expresie.

Adevărata stavilă contra acestor manifestări negative sunt cărțile bune, paginile publicistice îngrijite, conștiința obștească a valorilor limbajului, la care totdeauna românii au fost sensibili. Scriitorul reprezentând excelența expresivă a limbii literare realizează acel echilibru armonios între vechime și noutate, cu instictul sintezelor expresive, cu mijloacele simple ale comunicării uzuale, dar asociind altfel cuvintele pentru a le da relief, culoare și insuflare, cum spunea Arghezi: „Limbă tinde la calipuri, scriitorul e chemat să le sfârime, să dea cuvintelor orientările sale, să le dozeze cu fantazie, să coplească din nou calapoadele după pasul eugetării lui”. E ceea ce fac scriitorii inspirați, având în sine cultul limbii; acel miraculos echilibru expresiv care păstrează pentru viitor întreagă vigoarea limbajului lor, ca în aceste rînduri: *Poară străveche în satul părintesc, Simbol curat fără izvor*.

Prof. univ. dr. Gh. BULGAR,
Universitatea din București

(Continuare în pag. 590)

Curiozități etimologice

(Urmare din pag. 588)

limbii române nu dă sensul comercial, de reclamă, al cuvintului care apare, în românește, după franceză sau alte limbi: firmele, întreprinderile distribuie, mai întotdeauna, brosuri (cataloge) conținând lista mărfurilor, cu indicarea prețului și, adesea, ilustrate cu desene sau fotografii etc. Așadar, nu e vorba numai de un inventar nomenclator sau *reper-toar* (*repertor*, *repertoriu*) ca simple sinonime ale *catalogului*. Că l-am împrumutat din franceză sau din latină (eu aş zice, prin franceză sau latină), e sigur că avem a face cu grecescul *katalogos* cu sensul „listă” și este, la rîndu-i un compus din *cota* (gr. *kata*, însemnînd „jos”, *catacombele* sint (la Roma) vaste galerii subterane). Din aceeași familie avem, prin împrumut: (a) *cataloga* (din fr. *cataloguer*), *catalografie* (din fr. *catalographie*) și, format, în românește, de la verb: *catalogare*.

Și acum, ca să respect și eu... catalogul termenilor din scoala, să mă opresc la *diplomă*. Nimic mai sim-

plu: 1. „Act oficial care certifică pregătirea profesională a unei persoane, un anumit titlu etc. 2. Act eliberat unui participant la o expoziție sau concurs... 3. (în orinduirea feudală). Act prin care se acorda cuiva un titlu de nobilă, anumite privilegii etc. Cât privește originea, ne duce usor la fr. *diplôme* și lat. *diploma*, *diplomatos* înseamnă, literal, „pliat în două” (era să fac o tautologie: „îndoită în două”, așa cum aud, adesea!). Nu stiu dacă mulți „îndoiesc” diploma (deinde de format); cert este că avem și aici un element cu care formăm cuvintele savante, *di-*, care, în grecește, înseamnă „de două ori” (în matematică vorbim de un unghi *diedru*, uneori suntem în dilemă, la biologie certătăm *dipterele*, insecte cu o singură pereche de aripi (deci *două* aripi), dar în artă cunoaștem un templu *dipter* „(edificiu antic înconjurat cu *două* săruri de coloane”). Si *diploma* are familie (*diplomat*, *diplomatic*, *diplomație*). N-aș vrea să se confundă *di-* de mai sus cu *-di* (din lat. *dies*), intîlnit la numele zilelor din săptămînă (de ex.: fr. *lundi*, it. *mardi* etc.), ca al doilea element al compunerii.

E timpul să luăm acum... *recreație* (pentru *re-creație*), pînă la numărul următor al revistei.

Echilibrul expresiv

(Urmare din pag. 589)

*De-o parte te veghează tintirimul,
De alta șopotește un izvor...*

Ioan ALEXANDRU

Azi nimeni nu se mai plinge de invazia neologismelor sau de imitația formelor străine, cosmopolite, atât de violent criticată de Eminescu, de Sadoveanu sau de Argezi. E o admirabilă întoarcere a tinerilor scriitori către izvoarele primare ale folclorului și limbii vechi, recunoscute ca un tezaur infinit de expresivitate, cristalizată în expresii și creații literare de mare suavitate și de adincă originalitate. Baladele noastre populare în frunte cu „Miorița” și cu „Legenda Mănăstirii Argeșului”, în-

tr-o limbă transparentă și metaforică uimitoare, sunt dovada unei sensibilități și capacitate artistice unanim prețuite. S-a văzut de-a lungul istoriei că numai în contact cu acest vechi tezaur, scriitorii și cultura în ansamblu, limba la fel, au putut progresă și s-au modernizat assimilând ideile și formele moderne de cultură. Astfel avem aici, ca în trecut, sub ochi un admirabil echilibru expresiv-sinteză a tradiției și a înnoirilor. Marele lingvist elvețian De Saussure, înțemeietorul științei moderne a limbii, spunea că „limba este totdeauna o moștenire”; în această moștenire se depun, slăvuite ca diamantele, valorile cele mai înalte ale gîndirii, limbii și simțirii omenești, îmbogățite cu fiecare generație prin creațiile durabile ale minții, ale inspirației marilor scriitori. Cumpăna dreaptă a limbajului lor, între vechime și înnoire, e călăuză iubitorilor de limbă.

Istorie literară

DINU SĂRARU :

Cum am scris romanul „Niște țărani”

La 28 februarie 1976, profesorii de limba și literatura română din Focșani, Panciu, Adjud, Vidra, Mărășești și Odobești s-au întâlnit cu prozatorul DINU SĂRARU, în prezența căruia au discutat romanul NIȘTE ȚĂRANI. Răspunzind la întrebările puse de participanți, scriitorul s-a oprit și asupra imprejurărilor în care a luat naștere cartea sa.

Ca să lămuresc adevărul cu privire la minciuna mea, trebuie să vă spun cum am început să scriu această carte.

Se știe că eu sunt prieten cu Păunescu. El scotea „Flacăra” în primele numere, eu realizam revista literar-artistică la Televiziune, colaboram, produsese un scandal. Și eu scriam la el o rubrică, pe care o scriu și acum, intitulată „Opinia unui alegător”.

Intr-o imprejurare, neavând de scris ceva mai deosebit, am scris un portret intitulat „Năită Lucian”, care a apărut la „Opinia unui alegător”. Năită Lucian există, e un tânăr de la mine, de la Slătioara, e fiul meu: l-am cununat și l-am botezat copiii, nepotii. După ce a apărut acest scurt portret de vreo 40 de rînduri, într-o noapte, pe la 11,30 fiind eu la „Flacăra”, Păunescu zice: „Mă faci o prostie, scrie un roman. Scrie un roman și îl public eu în „Flacăra”.

Scrie un roman cu țărani. Ai scris despre asta nemaipomenit. (Asta era într-o vineri). Dacă luni îmi aduci 21 de pagini, săptămâna viitoare anunț romanul și începem să-l publicăm în foileton. (Era la 11,30 noaptea. Orice se poate face la 11,30 noaptea). „Îl scriu, dom'le”.

M-am dus acasă și luni i-am dat 21 de pagini, capitolul I. Habar n-aveam ce o să urmeze. Nu știam dacă eroul își facea casă sau nu. L-am dat 21 de pagini, Păunescu le-a anunțat în revistă, le-a publicat, dar restul nu există. Și-atunci Păunescu a început următoarea eroare, care a dus la apariția acestui roman, care se datorează lui Păunescu, de aceea îi este și dedicat: „Dacă nu-mi dai 21 de pagini, săptămînal, anunț în revistă că n-ai fost capabil să-l continui”. Nu puteam să mă fac de ris în 160 000 de exemplare. Păunescu o făcea. Clar. Așa m-a terorizat să scriu romanul. Și-atunci am scris

capitolul II, fără să știu ce-o să urmeze în capitolul III. Dar n-am știut niciodată, asezindu-mă la mașina de scris, ce voi scrie. N-am făcut nici un plan, n-am făcut nici o schiță, nu mi-am făcut nici un desen, nu mi-am făcut nici o fișă. Și deci, nu mi-am propus, în mod deliberat să se întâpte o scenă sau altă. Și am devenit robul povestilor pe care le construiau, la care însă eu asistam.

Romanul are o bază documentară extrem de puternică. Majoritatea scenelor din carte sunt reale. Cu excepția lui Pătru cel scurt, ceilalți eroi sunt și ei reali. Există un tânăr Pătru cel scurt, exact cum l-am descris eu (sau sper că l-am descris așa cum era el), era oligofren, n-avea nici o legătură cu Năită Lucian, n-au fost prieteni, dar din el am făcut eu acest prieten. Năită Lucian trăiește, cel de la primărie trăiește, Craina credeam că murise, e o amintire a mea, nu murise, e și pensionar după ce a făcut cît a făcut. Ba chiar se gădea să mă dea în judecată. Dar fiind eu cunoscut în județul Vilcea, n-avea cum să mă dea în judecată.

La un moment dat, „Flacăra” n-a mai publicat literatură, și trei luni n-am scris, pentru că nu mă mai teroriza nimănii, n-avea de ce. După aceea, a început să mă obsedeze ideea cărtii. A apărut povestea cu temelile ca obsesie în lipsă de conflict. Îmi dădăcam seama că, neconstruind romanul dinainte, nu aveam conflict. Eu relatam niște întimplări. Însă povestea cu temelile e absolut autentică. Năită Lucian are șase copii. Terorizat de ideea că viața colectivizarea și el pierde pămîntul, s-a apucat să facă șase case. Le-a făcut, le-a terminat. Nu s-a făcut colectivizarea acolo. Comuna mea e necollectivizată și el a ridicat în picioare sase case. Deci, el a ciștagit. În cartea mea pierde, însă pierde simbolic, pentru că s-a pierdut, în general, de către țărănimile această cauză a ei, veche. Iată, deci, cum obsesia cu temelile a devenit reală din nevoie de a avea un conflict, ea pornind de la un fapt autentic.

Cartea este polemică, nu atât cu ce-i să-a întîmplat țărănumi roniân, ci

(Continuare în pag. 600)

Istorie literară

Noi date și precizări despre G. CĂLINESCU

ce-o să urmăram să știu la mașina!-am făcut sănătatea nici o fișă. În mod delicatesă sau alături de vesteștilor pe care însă eu

documentară Majoritatea eale. Cu excepție, ceilalți și un tăran m-am descris așa, n-avea să fie Lucian, în el am făcut să fie Lucian trăiește, și e o amintire pensionară. Ba chiar idecată. Dar deținutul Vilcea, judecată.

„Flacără“ literatură, și pentru că ieni, n-avea să apărut posessie în lipsa sa că, înainte, nu am niste înălțări temeliile e. Lucian are ideea că vine să pământase case. Nu s-a făcut Comuna mea indicat în primul a cîștigat. Nă pierde pierdut, în neaceastă cec, cum obvenit reală conflict, ea identic.

În atât cu ce român, ci în pag. 600)

lui institut de cercetări și interpretații literare. Cunoscător profund al literaturii române, în toate amănuntele ei, Călinescu a depus timp de peste două decenii o susținută muncă de investigare a fondurilor de manuscrise și tipărituri, elucidând unele aspecte insuficient cunoscute din istoria literaturii române. Uriașa arhivă și bibliotecă a Institutului să ca o mărturie de necontestat. Grijă lui Călinescu pentru Institut se poate vedea și din testamentul său, pe care îl punem la indemîna lectorilor, grație doamnei Alice Vera Călinescu.

TESTAMENT

Subsemnatul, Călinescu Gheorghe, academician, domiciliat în București str.(ada) Vlădescu, nr. 53, raionul 30 Decembrie, fiind în deplinătatea facultăților mele mintale, în lipsă de părinți sau descendenți, dispun prin acest testament următoarele: las bunurile mele de orice natură — mobile și imobile — ce se vor găsi în patrimoniul meu după încreșterea mea din viață, inclusiv drepturile mele de autor pentru publicarea și republicarea operelor mele literare lui Călinescu Elisabeta, soția mea, cu același domiciliu. Rog pe soția mea Călinescu Elisabeta, ca după încreșterea mea din viață să permită Institutului de istorie și teorie literară să țină ședințe și reuniuni cu un număr restrins de cercetători în sala bibliotecii, unde s-au ținut astfel de ședințe și în prezența mea. De asemenea, rog pe soția mea, ca după moartea ei să lase statului pentru Institutul de istorie și teorie literară, imobilul situat în București, str.(ada) Vlădescu, nr. 53, raionul 30 Decembrie, ca acesta să devină al doilea local al Institutului de istorie și teorie literară.

Redactat și dactilografiat în două exemplare, la Notariatul de stat al raionului 30 Decembrie, astăzi 9 februarie 1965 iar consimțământul să făcut la Sanatoriul de stat Otopeni.

G. CĂLINESCU¹⁾

Autentificarea să făcut în aceeași zi, 9 februarie 1965, la Notariatul de stat al raionului 30 Decembrie, având numărul 780. G. Călinescu se internase la sanatoriul Otopeni, în ziua de 24 noiembrie 1964, iar la 24 martie 1965, ora 3,30 noaptea moare din cauza cirozei hepatică.

Un alt document, revelator prin modul în care stia Călinescu să și prețuiască colegii de la Institut es-

te următoarea caracterizare făcută lui D. Suchianu:

Suchianu D.I.

Numit colaborator științific la 1 aprilie 1951, confirmat asistent în noua schemă din 1 august. Face anotătiri consemnante în rapoarte săptămînale spre a stringe material docu-

(Continuare în pag. 599)

NOTE

- Originalul se află în arhiva G. Călinescu, București, str. Vlădescu, nr. 53. A se vedea și *Jurnalul Literar*, ediție specială dedicată „Zilelor culturii călinesciene“, iunie 1976, p. 4.
- Originalul se află în arhiva domnului Marian Nencescu.

(Urmare din pag. 573)

toria, bunăoară, nu o poate face aşa cum o pot face arta și literatura. Istoria aduce datele exacte, dar arta și literatura pot transfigura mai convingător aceste date ale istoriei. Tineretul nostru, ca și întregul popor, trebuie pregătit ca să cunoască adevarul istoric pentru orice împrejurare. Arta nu poate să stea insensibilă la creația acestei mari epopei naționale și trebuie să creeze opere cu bătăie lungă, care tintesc departe, care tintesc inclusiv și mai ales încercările de falsificare a istoriei poporului român. Nu se doar este o exacerbare a spiritului naționalist, ingust, șovin, a misticismului național, care a pus în circulație curente patriotarde. Este nevoie de o artă a adevarului poporului nostru. Adevarul îl apărăm pe baze științifice, pe baza materialismului dialectic și istoric. Acest adevar al istoriei poporului nostru este sfint. Nu este vorba de o operă superficială, e nevoie de o operă literară care să fie oricând o doavadă perenă, o probă perenă ca în justiție, fără tăgădă. Este nevoie de o operă care să arate fizionomia poporului nostru, la capătul unui lung travaliu istoric, în raport cu popoarele vecine și prietene, în anumite epoci istorice. Este vorba de opere care ne fac cinstite prin secole, fac cinstite construcției socialismului și comunismului, fac cinstite politicii interne și externe, pe care o desfășoară cu atită înțelepciune P.C.R., conducerea partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Sunt oameni care nu ne cunosc istoria noastră. Noi trebuie, prin poezie, prin proză, prin teatru, prin istorie și critică literară, dar pe baza documentelor istorice, să le-o explicăm, să le arătăm istoria adevarată, cadrul în care s-a dezvoltat poporul român și, alături de el, cum a evoluat viața naționalităților conlocuitoare.

Sigur că, pentru a crea epopee, scriitorul care simte că are carente în legătură cu adevarul istoric, trebuie să intre în biblioteci, trebuie să cerceteze arhive, trebuie să viziteze muzeu noi.

Se purta nu demult o modă a demitizării, a dezeroizării eroilor. Cu această dezeroizare a eroilor noi nu putem fi de acord. Nu promovăm idilizarea trecutului, dar nici nu trebuie să-l frustăm de ceea ce este frumos și nobil în el. Dezeroizarea, demitizarea eroilor patriei noastre nu asigură o complexitate, ci golesc de conținutul fierbințe epoca istorică, dragostea de vatră, cum o numea un mare poet al nostru, Mihai Beniuc. Vă mulțumesc.

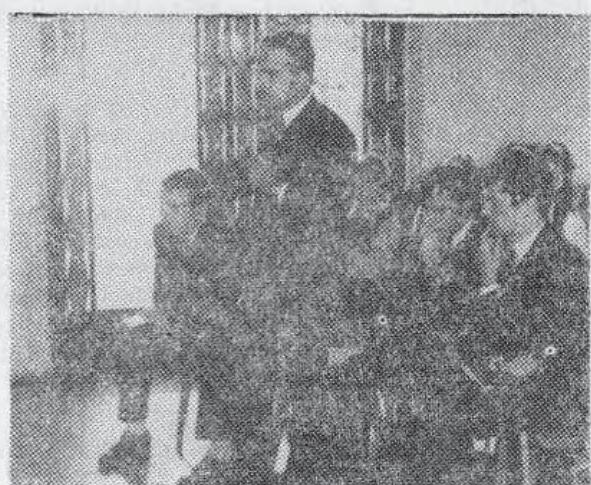
Petrache DIMA : Să noi vă mulțumim pentru aceste prețioase informații. Dacă poetul Dan Deșliu are ceva de spus?

Dan DEȘLIU : Pe tema epopeii naționale putem vorbi foarte mult. Trebuie să discernem între o pornire entuziastă, dar fără suficient control — și aceea care ne spune să stăm să alegem, mai rațional, mai chibzuit, atât din punct de vedere tematic, cât și din punct de vedere al capacitatii stilistice, a fiecăruia, temele și modalitățile de realizare. Este vorba de continuarea, în condiții noi, a unor linii de forță, de la incepiturile creației artistice din țara noastră.

Gabriel DULCU, anul IV A : De la Varlaam, cu ale sale „Stihuri la stema țării”, și pînă la tinerii creatori care bat la porțile literaturii, mai toți poetii nostri au scris versuri patriotice. Care este, după dv., condiția poeziei patriotice autentice?

Dan DEȘLIU : E interesantă afirmația că mai toți tinerii nostri poeți au scris versuri patriotice. Poetii români au scris, aproape fără excepție, versuri în care a vibrat, într-un fel sau altul, sentimentul dragostei de pămînt, sentimentul apartenenței foarte precise, atât pe plan geografic, cât și pe plan spiritual, al apartenenței autorului, al apartenenței familiei sale sufletești de o zonă bine definită.

După părerea mea — și aceasta este o părere bizuită pe observații și pe împărtășirea din alte opinii ale înaintașilor — cred că poezia patriotică este aceea în care vibrează, cum spuneam, sentimentul pămîntului din care te-ai născut, pe care existi, cu care existi. Dar aș adăuga că în-

DIALOG LITERAR

totdeauna, invariabil, în poezia noastră patriotică, a vibrat în mod necesar, în mod organic, sentimentul acestui pămînt românesc și sentimentul de apartenență la planetă. Acest dublu sens, care se alcătuiește într-un sens unic, acest sentiment umanist este, după părerea mea, o caracteristică permanentă a poeziei patriotice românești. Chiar atunci cînd a clamat cu putere și cu talent — cum adesea se întîmplă în cartea de aur a poeziei române — sentimentul național, sentimentul afirmării ființei naționale, necesitatea istorică obiectivă în viața poporului român, de veche și lungă durată, poezia românească nu a căzut în sovinism, în exclusivism, în naționalism îngust. Zadarnic vor căuta cei ce căută de obicei nod în papură, sau pur și simplu amatorii de curiozități, exemple prin care să dovedească că poezia clasică română, în ansamblul ei, suferă de acest viciu, al îngustumii de vederi. Sentimentul patriotic s-a îmbinat, aş zice, invariabil în versurile predecesorilor nostri, în versurile marilor poeti români, cu ideea apartenenței poporului român la marea familie a popoarelor, cu ideea dragostei de oameni, cu respectul, stima pentru ființa națională a celorlalte nații, pentru patrimoniul spiritual-național al tuturor popoarelor lumii și mai ales al naționalităților conlocuitoare, alături de care ne-a fost dat și ne este dat să ne petrecem existența, pe acest pămînt, în această casă comună.

Dan Deșliu

Condiția

Lucruri de emoție ocasională poate realiza oricine, și un amator. Și, în genere, e bine să ne considerăm o vreme cât mai îndelungată, amatori și nu profesioniști de poezie sau de artă. Adică iubitori, căci asta înseamnă amatori. Poți realiza momente emoționante, momente deosebite și într-un cerc intim, în familie. Cine n-a scris o poezie, o poeziară de ziua mamei? Sunt lucruri care provoacă emoții puternice, pentru că provin dintr-un sentiment puternic. Asta nu înseamnă că sunt neapărat și opere artistice valoroase. Dar valoarea lor emotională nu este condiționată sau relaționată direct cu valoarea lor estetică, nu este obligatoriu ca ele să aibă și o valoare estetică. Tot astfel, se întîmplă numai ca niște momente ale existenței noastre, ca membri ai unei comunități, niște momente mai spe-

poeziei patriotice

ciale, să scoatem din piepturile noastre un strigăt, fie un imn de slavă, fie o exclamație de dragoste, de participare în legătură cu un moment anume. Să stii că bunele sentimente de care suntem animați în acele momente nu confreră automat versurilor noastre sau acestor exclamații valoare artistică. Aceasta trebuie să fie foarte clar: ideea că dacă am spus un cuvînt sincer și cald în legătură cu o problemă serioasă, cum ar fi, de pildă, dragostea de țară, dragostea de pămînt, s-ar transforma dintr-o dată în valoare estetică, este eronată. Dar nu are o importanță extraordinară dacă valoarea estetică există sau nu, aproape de valoarea emotională a lucrului săvîrsit artisticește, decit că nu trebuie să absolutizăm, de aici să tragem concluzia nici într-un sens nici într-altul, de pildă, nici că

ceea ce este foarte simtît are neapărat valoarea estetică, nici că ceea ce este foarte simtît nu poate avea cumva valoare estetică, pentru că are numai o valoare sentimentală. Eronat ar fi să exagerăm într-un sens sau într-altul. Patriotice pot fi foarte multe lucruri. Dar poezia patriotică înseamnă ceva de un fel anume, care se definește prin termenul de bază, adică poezie. Trebuie să aibă valoare poetică. Iar aceasta se creează în felurite chipuri. Într-un fel, apare valoare poetică la Bolintineanu. Iată un poet despre care foarte mulți esteti avizați ar zice: „Domnule, patriot — patriot, dar poet în cele patriotice — mai puțin“. Nu e adevărat. Bolintineanu are un farmec special. „Mihai scăpînd stindardul“ are ceva de icoană pe sticlă. O să spui: „Dom'le, pictura mare e pictură mare. Aia e altceva. Icoana pe sticlă e mai artizanală, mai meșteugărească, mai amatoare“. Încearcă-se un pictor mare, un pictor autentic să realizeze el, care are cu totul alt gen, o icoană pe sticlă autentică. Va realiza în cel mai bun caz o imitație de așa ceva. Aceea este o artă specială. Bolintineanu are un asemenea farmec, de pildă, are valoare poetică într-un fel deosebit, într-un fel aparte. Si poezia lui, dacă vibrează și astăzi în sufletele noilor generații, această poezie pe teme naționale vibrează pentru că are, în primul rînd, valoare poetică. Nu pentru că are încârcătură emotională, aceasta ține în context de valoarea globală, dar pentru că este poetic spus: „Ce e oare traiul, dacă e robit? /

Traian Iancu

Sărbătoare-n care nimeni n-a zîmbit ? sau „Capul ce se pleacă sabia nu-l taie / Dar cu umilință lanțu-l înconvoiae !“ sau „Muma lui Ștefan cel Mare“, toate aceste miniaturi în care se răsfring niște momente istorice extraordinare au ceva de bijuterii vechi, de acelea cum se făceau odinoară. N-au linie aerodinamică, n-au zivicnetul imaginii fulgerătoare și multiplu asociative și disociațive a poeziei moderne, dar au un alt fel de farmec. Eu aș îndrăzni să zic că un inel de la bunica, ca o năframă dintr-o cuhnie de-aia de acum o sută de ani. Le putem contesta farmecul artistic ? Ar fi o eroare gravă. Nu le putem imita, pentru că sunt inimitabile și sunt montate în epoca istorică, care le-a zămislit.

Traian IANCU : Să ne amintim de „Scrisoarea III“ a lui Eminescu. După ce prezintă visul sultanului, poetul zice : „Ieniceri, copii de suflet ai lui Alah și spahii / Vin de întunecă pămîntul la Rovine în cîmpii / Răspîndindu-se în roiuiri, întind corturile mari... / Numa-n zarea depărtată sună codrul de stejari“.

Dan DEŞLIU : Iartă-mă că intervin, dar aici e o magnifică paranteză : Numai că în zarea depărtată sună codrul de stejari“. Aceasta se subînțelege.

Traian IANCU : Și ceva mai departe : „Eu ? Îmi apăr sărăcia și nevoie și neamul... / Și de-acela tot ce mișcă-n țara asta, rîul, ramul, / Mi-e prieten numai mie, iară tîie dușman este“ — de unde rezultă că întreaga natură este pregătită să reziste invaziei.

Dan DEŞLIU : În „Dan, căpitan de plai“ de V. Alecsandri — nu putem să nu zicem ceva și de Alecsandri în contextul acesta și aproape de Milcov — eroul e prins de tătari și adus în fața hanului : „Ghiaur ! zice tătarul cu inima haină / Ce simte firul ierbei cînd coasa e vecină !“ „Ea

pleacă fruntea-n pace, răspunde căpitanul, / Căci are să renască mai fragedă la anul !“ E un sentiment comun, acest sentiment al confundării cu natura, sentimentul mioritic, dacă vreți, în sensul acela profund și bogat, sentimentul că omul și pămîntul sunt una, că atîta vreme că te-ai născut din acest pămînt, în el întorcîndu-te, ca și elementele naturii care și repetă ciclurile, prin generațiile succesive îți vei continua această menire în timpul și în spațiul ce îți-ai fost dăruite.

Liliiana CONSTANTINESCU, anul IV A : Ce părere aveți despre poezia actuală ?

Dan DEŞLIU : Sunt foarte multe lucruri demne de laudă în această zonă, cum sunt și altele mai puțin îmbucurătoare.

Traian IANCU : Și dv. citiți destul — se vede din această revistă minunată, pe care o aveți aici — ca să vă dați seama că poezia contemporană a trecut de la fază de enunțări, de la fază de strigături pe la horă — eu folosesc o metaforă — la o fază mai serioasă, de foraj sufletesc.

Petrache DIMA : Și tinerei noștri condeieri încearcă să cînte patria. Eu v-ă propune să ascultăm în lectura lor, cîteva dintre aceste încercări.

Mihaela DULCU : „Stejar de veac“

Ce sus se-aruncă brațele tale,
Stejar de țară, stejar de veac,
Ești rădăcină, singura cale
De-a ne păstra sufletul dac.
Vrem ca Unirea din inimă să țină,
Nu ca ieri-noapte cind n-o aveam,
Prin vîi să mergem și pe colină
Cu glas de obște, stejar de neam.
Mai tare fie-ti pe lume mersul
Cu aripi de Pegas nemuritor,
S-audă veșnic tot universul
Un grai de frate prea iubitor.
Ce sus se-aruncă brațele tale,
Stejar de țară, stejar de veac,
Ești rădăcină, singura cale
De-a ne păstra sufletul dac.

(Continuare în pag. 597)

Condiția poeziei patriotice

(Urmare din pag. 596)

Constanța TAZLĂU : „Nu avem decit o patrie“

Nu avem decit o patrie
 Cu guri de rai și reavâr de râșină,
 cu flori albe pe ramurile
 candorii,
 pe care uneori o numim ca și strâmoșii
 iubire de neam și de moșie.
 Nu avem decit o patrie
 cu oameni care trec
 și copii care cresc
 laolaită cu floarea de colț
 și azurul de Voronet prin istorie.
 Nu avem decit o patrie,
 pe care o cinstim
 arcuindu-i destinele noastre oneste
 peste timp,
 sub forma marilor curcubee de vis.

Tiberiu LOGHIN : Eu voi citi o poezie a colegei noastre, Rodica Șoricău : „UTECIST“.

Am privit spre cer
 și cerul era senin.
 Peste imensitatea lui albastră
 Domnea pacea albă.
 Am privit spre pămînt
 și am vrut să devin om.
 Atunci am auzit
 Indemnul mitor de glasuri
 Ce-mi sopeau :
 „Tot înainte!“
 Puterea mitor de miini,
 Ce mă indemnau spre idealul
 Făurit în veacuri de trudă
 Să-am pășit pe drumuri
 Tesut din fire de oțel fosorescent
 Atunci am aflat
 pentru ce-mi bate inima-n piept
 și de ce mă numesc
 Utecișt“.

Dan DEȘLIU : Aș spune cîteva cuvinte despre poezia Mihaelei Dulcu, „Stejar de veac“. Ce-mi place în versurile ascultate? În primul rînd, faptul că nu se evită exprimarea foarte directă a unor sentimente și idei care plutesc în aer, de un ordin mai general, deci, dar într-o vorbire particularizată, adică pot să afirm în liniste că autoarea are de-acum niște trăsături personale în expresie. Aceste sentimente generale sunt exprimate în modul acesta cu nuanță proprie într-o manieră clasică. Versul este de-a dreptul al „Rodicăi“ lui Alecsandri — „Purtind cofiță cu apă rece“, aceasta este metrica. Nu există nici un dezacord între caracterul modern al felului de a exprima sentimentele și caracterul puțin desuet al versului. Dimpotrivă, această combinație produce, după părerea mea, un efect artistic propriu-zis. Mă bucură faptul, așa sentimental vorbind, că aici, lîngă Milcov, să primim, cu prilejul unei întîlniri legate, într-un fel, de evenimentul mare al Unirii Principatelor, în dar o asemenea floare foarte timpurie, un fel de ghioceal de poezie, într-o perioadă geroasă, dar exprimând, dacă vreți, cu putere metaforică primăvara permanentă a poeziei noastre și izbindă tot mai autentică a poeziei patriotice în rîndurile tinerilor iubitori de poezie.

In legătură cu poezia patriotică, vreau să mai spun cîteva cuvinte. Multe poezii pot să intre în acest capitol. Dar poezia patriotică trebuie să fie poezie patriotică. și pentru acest gen se cere o înzestrare aparte. Mari poeți români nu au scris niciodată o poezie care să se poată integra de-a binelea la genul patriotic! Ce poezie patriotică a scris Bacovia, unul dintre cei mai mari poeți ai acestui neam? Că întreaga lui poezie intră, fără discuție, în tezaurul mare al epopeii naționale, sigur că da. Dar poezie ca gen de poezie patriotică, Bacovia n-a scris. și alții nu au scris poezie patriotică. Trebuie să ai un talent special. Alecsandri a fost dăruit pentru a scrie un asemenea gen de poezie. Bolintineanu, de către am admisit. În timpul nostru suntem unii care o fac cu mai mult har, pentru că au și chemare, ceva nativ pentru asta și suntem alții care o fac mai pro forma. Nu trebuie să scrii, după părerea mea, dacă n-ai înzestrare specială. Această recomandare îl face și tinerilor. Străduiți-vă. Este minunat că cineva să încerce să spună așa ceva, să încoperească eventual, un lucru care să răsune frumos cu un anumit prilej. Dar dacă nu suntem și o chemare anume, nu scrieți poezie patriotică.

Poezia Mihaelei Dulcu mi se pare a avea o asemenea trăsătură. Adică are efectiv...

Traian IANCU : ...un ce...

Dan DEȘLIU : ...misterul acesta de a spune lucruri pe care toată lumea le simte, dar într-un mod particular. Dacă le spunem cum le spune toată lumea, facem cum spunea Traian Iancu, un fel de strigături.

Doinița RUMEGA, anul IV A : In „Poezia românească contemporană“ (1950-1975), Al. Piru arată că „Dintre reprezentanții noii epoci apărute în deceniul al saselea, Dan Deșliu (...) este singurul care nu și-a renegat total opera din această epocă, restituind-o cu curaj, și și fragmentar, după douăzeci de ani“. Vă rugăm să ne spuneți dacă e vorba de curaj sau de altceva?

Dan DEȘLIU : Odătă, la un liceu din București, eu cîțiva ani în urmă, o elevă din clasa a XI-a mi-a pus la un mod foarte surizător, dar său cu un suris părintesc, nedisimulat. Întrebarea : „Ce-atăi vrut să spuneti în poemul „Minerii din Maramureș“? și atunci i-am spus așa : „Tovarășă, acel poem a fost scris de un autor cu puțin mai în vîrstă decât dumneata. Autorul avea pe atunci 23-24 de ani. El lăua legătura cu niște realități foarte puțin cercetate de poeti, în genere, și foarte deloc cîntate de poeti, pe atunci. El a fost impresionat de niște lucruri, efectiv impresionante, pe care le văzuse și s-a lăsat impresionat de lucrurile acestea. A încercat, într-o formulă pe care a găsit-o potrivită la vremea aceea, cu pregătirea lui umană și estetică, să

vorbească despre niște oameni și despre niște fapte, despre care nu prea se vorbise pînă atunci. Nu stiu cît de valoros este poemul, probabil că mai are niște părți care mai stau în picioare, niște părți arhidiscutabile și niște părți care nu mai rezistă. Mă rog. Dar stiu că oamenii aceia pe care poetul i-a cîntat au rezistat, rezistă în continuare și pe umerii lor, dealtminteri, trăim noi cu toții în condițiile în care trăim astăzi și mai ales dv.".

De ce nu mi-am renegat deloc cele scrise atunci? Pentru că părerea mea este următoarea: în momentul în care ai deprins alfabetul și scrierea corectă și începi să te încerci fără ca nimeni să te mîie cu biciul, în lucrări literare, nu mai poți, din acel moment, să dai pe nimenea vină pentru insuccesele tale sau pentru succesele approximative, zicind: „Tot ceea ce am făcut bun îmi aparține mie, dar știi, ceea ce este nereusit în opera mea este influența altora, influența unui anumit public care m-a făcut să scriu”. Adică eu am numai partea bună din operă, iar părțile proaste aparțin altora. Eu, ceea ce am făcut, pun în față oamenilor, consider că merită să fie văzut și publicul să judece. Dealtminteri, tot Piru, care mi-a fost cîndva profesor la Liceul de construcții civile și edilitare din București, suplinind pe atunci la limba română, și-i păstrează o plăcută amintire, mai ales din acele vremuri, cîtează un catren dintr-un volum intitulat „Cercuri de copac”, care zice așa:

„Iubiri, dezastre, zimbete, suspine,
nu s-au pierdut ca undele pe lac;
tot ce-am trăit rămîne scris și miine,
ca vîrstele în cercuri de copac”.

Așa cum copacul nu-si poate arunca niște cercuri de-astea că au ieșit mai strîmbă, nici autorul, omul nu poate zice: „Elimin din viață mea un ciclu de 5-6 ani că nu-mi place mie cum arată perioada aceea”. Nu pot să elimin din existența mea artistică niște lucrări discutabile din punct de vedere și politic, poate, și estetic. Nu mă interesează. Acestea trebuie să rămînă ca o fotografie de la vîrstă de 24-25 de ani.

Gabriela TEODORESCU, anul I C: Poete Traian Iancu, volumul dv. „Poarta soarelui” se deschide cu „Cîntec de țară”, poezie care, prin temă și structură prozodică, ne amintește de lirica patriotică a lui Octavian Goga. Este poetul dv. preferat?

Traian IANCU: Poetul pe care-l iubesc cel mai mult este Eminescu. Si după el, Lucian Blaga. Dar poetul preferat — și preferința aceasta s-a născut cînd eram mai mic decît dv., pe băncile liceului din Lugoj — este Octavian Goga.

Octavian Goga avea prieteni la Lugoj pe directorul liceului și pe tatăl profesorului de literatură română. Pentru prima dată cînd l-am văzut pe Goga cu ochii lui, tulburători și cînd l-am auzit vorbind spontan, din clipa aceea m-am îndrăgostit de felul său de a fi, de a se comporta, de cuvîntul rostit, de verbul lui. Si după aceea, am cercetat foarte amânunțit poezia lui Goga,

făcînd lucrări. Am studiat și sunetele din poezia lui Goga: cîte vocale, cîte consoane, onomatopeele. Fiind născut prin părțile Banatului și avînd origini ardelene, eu cunoșteam și-mi era mai la suflet istoria care a făcut ca ardelenii să sufere dominatia Imperiului habsburgic și sigur că îmi plăcea foarte mult protestul lui Goga împotriva acestui imperiu și chemarea lui pentru eliberarea românilor.

Adrian LUNGU, anul IV A: Unii dintre colegii noștri sunt în fază debutului. Pentru ei, pentru noi și pentru cititorii „Revistei noastre”, ar fi instructivă evocarea propriului dv. debut.

Dan DEȘLIU: În 1945, am trimis de curiozitate — eu scriam versuri de pe la 8-9 ani, iar poezii (e o diferență importantă) pe la vîreo 13-14 ani — un sonet intitulat „Paseri” la o revistă care se chemea „Lumea” (n-are nici o legătură cu „Lumea” de astăzi, care este o publicație de politică externă). Era o revistă de literatură, sub direcția lui George Călinescu; redactor la poezie era — nu stiam astăzi — Ion Caraion. Aici totul se publica cu literă mică, nu exista majusculă. Era o revoluție. Pe mine m-a intrigat năzdrăvănia astăzi și mi-a și plăcut — așa cum sunt tinerei totdeauna, interesați de nouătăți: „Ia să trimiți eu la revista astăzi cu literă mică”. Si stiu c-am semnat Constantin Dan Deșliu. Pe mine mă cheamă, de fapt, Constantin Deșliu. Dan l-am luat eu din motive de comoditate. Constantin mi s-a părat prea lung, Dan Deșliu e nume din teatru și l-am oficializat pînă la urmă. Peste vîreo lună, poezia a apărut, iar peste altă lună am fost dibuit prin niște prieteni și invitat să-mi ridic onorariul. Lucrul acesta mi s-a părut incredibil. Niciodată n-as fi crezut pînă atunci că pentru așa ceva se poate și plăti, cînd as fi fost incîntat, dar n-aveam de unde, să plătesc eu numai să mă publice.

Tiberiu DIMA, anul III-A: În noțiunea de poet adevărat intră și noțiunea de bard? Adică poetul trebuie să fie și un bun recitar?

Dan DEȘLIU: Nu este obligatoriu. Uneori da, alteori nu. Sunt poeți care stiu să spună versurile, unii le spun magnific, iar alții le spun potrivit. Dar după mine nu există un raport precis și matematic între capacitatea de a declama poezii și capacitatea de a crea poezii. Mai ales că sunt și în materie de spunere a poeziei diverse maniere valabile. Există și genul retoric, declamator, frumos, există și genul conținut, asa, moderat, aplecat în interior, există și genul demențial. Un poet care recită la modul demențial este Emil Botta, dar fantastic de frumos.

Petrache DIMA: Dragi oaspeți, vă mulțumim sincer pentru participarea dv. la aceste momente deosebite, pe care le-am trăit aici, împreună. În istoria dialogului nostru literar, întîlnirea de astăzi mi se pare foarte importantă. În numele membrilor Cercului literar „I.M. Rașcu”, vă doresc multă sănătate și putere de muncă!

(Text prescurtat, înregistrat pe bandă magnetică).

Remember

Cooperatorii Revistei noastre păstrând un moment de reculegere la mormintul lui G. Călinescu (19 aprilie 1975).

Noi date și precizări despre G. CALINESCU

(Urmare din pag. 592)

mentar scriptic și iconografic de la descendenții și familiile scriitorilor români. Foarte cultivat, talentat și plin de ingeniozitate, cu multe relații în lumea scriitorilor. În scurtă vreme a colectat un material foarte bogat despre A. Lăzărescu-Laerțiu, Ronetti-Roman, Jean Bart, Octav Botez, Izabela Sadoveanu, Mihai Co-dreanu etc.

G. CALINESCU

Academia Republicii Populare Române. Institutul de istorie literară și folclor²).

Onestitatea și probitatea științifică

că a cărturarului și inimitabilului critic derutează prin franchetea și insolitul ce-l emană în orice imprejurare, în care se manifestă. G. Călinescu a fost, după cum usor se poate constata de către cel ce se aplecă asupra operei sale în totalitate, un citor al cercetăril literare științifice, punind bazele unei școli serioase de literatură, fondind o revistă fără precedent („Revista de istorie și teorie literară”) și formind generații de cercetători, la care se observă spiritul și pecetea personalității sale. Este, așa cum s-a mai afirmat, o personalitate de excepție a culturii românești.

Nicolae SCURTU

Cum am scris romanul „Niște țărani”

(Urmare din pag. 591)

cu o mentalitate, care, în numele unei cauze mari, poate să producă foarte mult râu. Să e polemică, de asemenea, cu posibilitate de a greși noi, să a veni în întâmpinarea acestei mentalități și de a altoi-o așa, în diverse impunjurări.

Năită Lucian nu mai este interesant, la ora asta. Pe el îl cheamă Năită Tericci — Lucean e o poreclă. Dacă îi spuneai înainte Lucean te injura, nu suportă. Astă-vară mi-a explicat că vrea să aranjeze la „Monitorul oficial” să-si schimbe numele, pentru că acum dacă-l caută cineva să nu iasă vreo incurcătură... Acum vrea să-l chemă pe buletin Lucean. Astă-i personajul real. M-a rugat să merg eu el la Horezu să-si ia o pălărie nouă, pentru că nu mai poate umbila oricum... și să discut eu cu primarul să-i repare drumul, că el stă pe o coastă și dacă vine cineva la el, ce dracu' o să spună. Acum omul a devenit important. Ar vrea să-i pună și telefon. A băut enorm și beția l-a cam terminat. Astă e adevărul. Obsesia lui a fost să te-mine casele, să nu-i ia „fetele” de loc. A muncit foarte mult pînă la un moment dat, cînd și-a dat seama că el poate conduce. Atunci a pus nevasta și copiii să muncească, iar el dirijebăză. Acum nu mai face nimic. Să nici nu mai poți să vorbești cu el: inflorește, ar vrea să facă politică, dacă s-ar putea s-ar lansa în politică, adică ar vrea să se aleagă ceva prin sat. Cam astă este el acum. Sigur că e pitoresc și în felul asta, dar vedeti, eu l-am cam nenorocit cu cartea asta, altfel stătea la locul lui. Toată lumea îl întrebă: „Mă Năită, tu esti ăla? Si-a bătut joc de tine nașu-tău”. I s-au luat interviuri, vă dați seama... Nu mai lucrează chiar nimică, acuma.

A bătut-o pe nevastă-sa de-a omorit-o, în vara asta, pentru că l-a căutat cineva de la cinematografie, iar ea î-a spus abia a doua zi. Femeia a

uitat. E așa cum am descris-o eu. A venit plîngind la mine: „Nașule, ia-mă la București, că eu nu mai stau cu nebunul!”. Acum omul își depășește condiția. Aproape că e mai pitoresc decît înainte. Dar nu mai e autentic, e făls. Nu mai e interesant. Romanul s-a consumat și pentru el, și pentru mine.

La apariția cărții, cel mai prost au reacționat intelectualii, adică învățătorii de la școala din sat, care au considerat-o o prostie, o timpenie. Nu au depășit relatarea jurnalistice. El au crezut că am scris carte ca să mă trăzboiesc cu cei din sat. N-au înțeles carte, n-au luat-o ca un fapt literar. Pentru că au avut corespondențele imediate, nu s-au putut detăpa de ele. Si această carte a murit pentru ei, din primul moment.

Tăraniii au citit-o mai inteligent, pentru că ei nici n-aveau noțiunea faptului de literatură. El se distrau: „Bine i-a făcut lu' ăla, bine i-a făcut lu' alălt. Așa te-a făcut, Năită?”. „Așa, dom'le“. Judecau carte din punctul de vedere al adevărului. Pe ei i-a amuzat.

Mai există și o altă categorie. Ciclop, de pildă, care-i un tembel, voia să mă dea în judecată, că de ce l-am făcut eu așa, bețiv. Însă oamenilor le plăcea: „Pe astă l-a făcut nemaipomenit, fir-ar al dracului să fie...“.

Deci, n-a fost un ecou literar în sat. N-a fost un ecou literar nici în Horezu, unde sunt profesori instruiți, dar care nu se pot detasa nici ei de faptul că mă cunosc pe mine, cunosc satul, cunosc o parte din oameni. Preocuparea lor a fost de a descoperi corespondențele imediate, anecdotice, dacă vreti, firește cu o excepție sau două. Deci, la mine, n-am reusit să fiu profet. Trecind de Horezu, am început să fiu înțeles. Cartea nu mai putea fi pipăită, ea devinea literatură.

Pe mine m-a impresionat înținta discuțiilor, independent de carte. Generațiile care vin au fericirea să învețe cu asemenea dascăli. Am avut în copilăria mea sansa unui mare profesor de limba română. Îl chemă Nicu Anghelescu, căruia îi datorez tot. Si vă mulțumesc că mi-ai adus aminte de el.

(Text prescurtat, înregistrat pe bandă magnetică).

(Urmare din pag. 577)

tion Nationale des Sciences Politiques", care se editează o dată pe an, iar la 3 luni apar fascicole cu indicația activității acestela.

— Ce factori au cultivat pasiunea dumneavoastră pentru România?

— Sunt foarte emoționată cînd vorbesc despre România; atașamentul meu pentru tara dumneavoastră este de ordin sentimental. Iubesc de mult România de cînd eram copil. Cunosc, de exemplu, un copil francez care are o pasiune pentru Iugoslavia. Eu, copil fiind, îndrăgeam România. Si apoi, am cunoscut mulți români, care m-au impresionat prin frumusețea caracterului, adică prin spontaneitate, vivacitate, și mai ales prin ospitalitate. Între francezi și români, există afinități de cultură, de caracter. Geograf fiind, mă ocup de ansamblul României și mai ales de amenajarea terenurilor agricole.

Reverind la poporul român, pe care-l iubesc, vreau să precizez că îmi informasem, înainte de a-l cunoaște, o imagine frumoasă, și nu am fost decepționată. Există cîteva trăsături de caracter proprii românilor "omenia", noțiune pe care eu o înțeleg foarte bine și pe care nu o pot traduce în franceză printr-un singur cuvînt: este vorba aici de o idee de toleranță și de măsură, în sensul umanității, o căldură umană. Apoi adaug la acestea generozitatea, simțul realității care este extraordinar la români, și o anume răbdare în a aștepta momentul favorabil. Mă gîndesc la Bălcescu sau Cuza; simțul nuanței, abilitatea diplomatică extraordinară; puterea de a rezista în fața tuturor suferințelor; abilitatea militară — este vorba de arma defensivă pentru că poporul român este un popor pacific, care nu folosește armele decît pentru a se apăra. M-a impresionat în acest sens personalitatea lui Stefan cel Mare sau a lui Mihai Viteazul. De aceea România n-a dispărut niciodată, ea a avut totdeauna un stat. Linia politică actuală urmează perfect tradiția.

— Vorbiți limba română. Ati invățat-o ușo? Cum o considerați în ansamblu limbilor românice?

— Sunt foarte multe asemănări între română și franceză, de aceea nu am întîmpinat greutăți în a o în-

Prof. FRANÇOISE CONAC:

„Iubesc România de cînd eram copil“

văță. Gramatica însă mi s-a părut mai dificilă. În ansamblul limbilor românice, limba română este mult mai aproape de latină decît franceza, a fost mai puțin afectată de influențe străine.

— Vă atrage literatura română? Dacă da, ce ati citit?

— M-au atras descrierile regiunilor; am citit Panait Istrati și Vlahuță. Am citit Eminescu care-mi place foarte mult și apoi „Miorita" pe care am ascultat-o și ne disc. Îmi plac foarte mult proverbele și zicătorile care spun multe despre spiritul românesc. De altfel, voi folosi ca moto la teza mea de doctorat cîteva versuri din „Miorita" și cîteva dicțoane populare românești.

— Vă rugăm să ne spuneți dacă ati publicat cîteva despre România?

— N-am publicat o lucrare mare despre România; setul meu, care este profesor la Sorbona, a publicat articole despre istoria poporului român. Eu am publicat numai dări de seamă despre activitatea mea în România. A publica o lucrare mi-ar lăua prea mult timp și eu vreau să-mi termin întîi teza de doctorat care va avea 300-350 de pagini. Voi publica cîteva lucrări despre Dunăre și amenajările terenurilor în Delta Dunării.

— Ce dorîți să transmiteți elevilor Liceului „Unirea"?

— Știu că elevii români sunt foarte silitori și studioși. Le doresc să muncească cu entuziasm pentru tara lor, pentru dezvoltarea ei economică și culturală, pentru construirea societății socialiste. Ei sunt viitorul țării. Luptând în interesul țării, ei luptă pentru pace.

— În numele lor, vă mulțumesc!

Vrancea literară

După moartea lui Alexandru Călinescu, Pavel Nedelcu s-a prăbușit. Slujba îi măcina orele de zi și crîșmele pe cele de noapte.

Două încercări de a-l aduce în București au eşuat. Ajunsese un spectru al hanurilor, alunecind din treaptă în treaptă, nemaiavând putere să se redreseze.

Ne-am gîndit că dacă îl vom smulge din mijul acestui oraș, poate se va redresa.

În toamna lui 1942, l-am întrebat dacă nu ar vrea să se mute la București. A fost bucuros. Un om de suflet care îi prețuia poezia, același Traian Mihăilescu, poet, premiat însă pentru proză de către revista „13”, funcționar la Societatea Petroșani, s-a oferit să-i găsească un serviciu la aceeași societate. Salariul era aproape dublu ca la Primăria din Focșani.

Am hotărît plecarea. Într-o anumită zi, cu un anumit tren, urma să plecăm la București. N-a venit. L-am căutat trei zile peste tot. Pe la serviciu nu mai dăduse; era în concediu. Gazda și-o schimbase după moartea mamei sale și nimeni nu știa unde stătea. Descoperise undeva, prin bariera Cotesti un vin grozav și nu se îndura să-l părăsească. A patra zi l-am găsit acolo, l-am urcat într-o trăsură și l-am dus la mine acasă, l-am culcat, apoi cu aceeași trăsură, la miezul nopții, am evadat din oraș. Cînd trenul s-a pus în mișcare am respirat ușurat.

L-am dus pentru început la o soră a lui care locuia prin cartierul Giulești, unde urma să stea cîteva zile pînă ce am fi găsit să închiriez un mic apartament. Eu urmînd să plec pe front el ar fi rămas să vadă de casă pînă la întoarcerea mea, dînsul fiind reformat.

Am convenit să ne întîlnim la ora săpte la Capșa. Am plecat împreună să luăm bagajul de la sora lui și să-l ducem la casa pe care o găsisem.

În timpul războiului din Apus mi-a scris pe front că vrea să vină și el voluntar, deși era reformat. Am scris unui colonel de la Secția de propagandă a Marelui Stat Major să-l primească voluntar.

Lîngă Tisa, în timpul crîncenelor lupte de la Nyregyhaza m-am trezit cu el. Era fericit.

În timpul campaniei salariul i se strinse la

Pavel Nedelcu văzut de Al. Clenciu, în 1952.

Scriitori focșăneni de altădată (IV)

PAVEL NEDELCU*

* „Născut în 1908, la Panciu. Studii secundare la Liceul „Unirea” și Școala superioară de comerț din Focșani. În 1930, scoate la Focșani revista literară *Sufletul tinără*. În martie 1934, cu Alexandru Călinescu, scoate la Focșani revista bilunară *13*, care apare pînă în martie 1935. Opere: Pentru sufletul copillor (versuri), 1934; în manuscris: Adolescentii iluminati (roman); Destărâmări (roman, în colaborare cu Alexandru Călinescu); Creion (notătîi critice despre 13 scriitori); Pentru sufletul copillor (versuri), vol. II; Cartea morții (antologie); Iubirile poetului (comediă muzicală, în cinci acte, trad. din Renée Delaquis și Blum. Collaborare la: Abecedar, Arc, Atacul, Azi, Bilete de papagal, Brasovul literar, Curentul literar, Frize, Iconar, Litoral, Plevna, Prepoem, Rampa, Ritmuri, România literară, Teleormanul, Tara Sipenitului, Universul copillor, Universul literar, 13, Olimpo (Salonic) etc.” (Din scrisoarea poetului apărută în O lună la „Adonis” 1941, de Traian Mihăilescu).

Vrancea literară

C.E.C. Avea cîteva zeci de mii de lei. În cîteva săptămîni, n-a mai avut nici de tigări.

A doua oară l-am adus în Bucureşti în 1947. Un poet originar din Focşani ajunsese secretar general într-un minister. Deşi nu-l cunoşteam personal, m-am dus și l-am rugat să facă ceva pentru un poet din oraşul său. A fost mutat telegrafic la Bucureşti. După nici două săptămîni, fără să spună nimic nimănui a apărut din nou în Focşani.

Prin 1950 l-am găsit telefonist la grajdurile Primăriei. Tot acolo își avea și dormitorul.

De două ori, în concediul de vară, a venit la Bucureşti să mă vadă. Venea pe jos, pleca tot pe jos, deși îl dăd bani de drum. Am de la el din epoca aceea o serie de scrisori năpădite de triste. Una din ele, o carte poştală e în versuri.

De la un timp nu mi-a mai scris. Fusese internat la Socola și s-a spus că ar fi rămas în cimitirul de acolo. Din alte informații, s-ar fi întors în Focşani și ar fi murit aici.

De pe urma lui a rămas un volum de poezii intitulat „Pentru sufletul copiilor”, apărut în noiembrie 1934 cu o copertă gravată în linoleum de pictorul focşorean Ion Dumitriu-Nicorești.

În afara de revista „13”, Pavel Nedelcu a mai făcut să apară în Focşani două reviste, și drept dispărute la cel de al doilea număr. Prima în 1930, „Sufletul tinăr” și a doua „Arc” în 1936. Când s-a retras din viață avea gata pentru tirar un volum de poeme „Cartea vibrărilor” care urma să apară în colecția „Adonis” de sub conducerea poetului Virgil Treboniu și sub îngrijirea poetului Traian Mihăilescu, care seosește în cîstea lui o plachetă: „Pavel Nedelcu la Adonis” cu o copertă desenată și gravată în linoleum de subsemnatul.

De asemenea, alcătuise o antologie a tuturor poezilor despre moarte din literatura română pe care o intitulase „Cartea morții”. Mai avea și alte pagini de proză.

Ce s-o fi nles de manuscrisele lui, ne unde se vor fi risipit, nu stie nimeni. Ultima dată cînd a venit în Bucureşti mi-a spus că manuscrisele și cărțile lui le are în păstrare la un prieten care locuia pe strada Grădinari. Altceva nu se mai stie nimic din tot zbuciumul și visurile unui rost.

Nici manuscrisele lui Alexandru Călinescu nu au avut o soartă mai fericită. Un anticar a cumpărat îndată după moarea mamei poetului totă biblioteca și probabil și toate manuscrisele lui.

Ion Larian POSTOLACHE

*Antologie
PAVEL NEDELCU*

Mesaj

Vin nișălerii visului din vasul de azur,
singerați de lună și de stele,
steagul alb al sufletului pur
filindu-l pe nămetii timpliei mele.
Turnuri cresc tăcerile pe zare,
cu lumini crina'le-n cheotori.
Timbru-toaree grave minutare
funteilor de chiblimbar și zori.
Băt năierii cu luceferi în fereastră
stihuire de argint să-nsemn.
Ora-na-tă, trenă ei răbastră
pe pleoape mi-o înținde semn.

(Din „Pavel Nedelcu la Adonis”
(Bucureşti, septembrie 1941), colecție
arătură sub îngrijirea lui Traian Mi-
hăilescu).

Poeți provinciali

Tăcere de provincie, o simt
pe umeri cum ne-apăsă grea și gravă,
că sufletul — (în calmul ei prea
strîmt)
se risipește-n go'uri — spartă navă.
Urziți din umbre, aromă și lumină
ne înăltăm spre stele, muti și pali;
tăcerea ne asvirile crud în fină
prinți umiliți — poeți provinciali.
Peta'e albe-n toamne de rugină
cu fețe suple-n sfichiuri de vînt,
pornim pe un drum ne-niori și plin
de fină.
Un sunet simțem din pierdutul cînt —
și trecem plini de obidă pe pămînt —
poeți provinciali, lipsiți de cînă...

(Comunicat de Ion Larian Posto-
lache).

N. B. Pentru o serie de fotografii ce ne-au fost incredințate și care vor fi reproduse în paginile „Revistei noastre” îl mulțumim doamnei Maria Crisan, sora ziaristului Constantin Dumitrescu-Baltag, prieten de nădejde al celor doi poeți, morți și el în 1956.

Analize de text

STEPELE

de TUDOR ARGHEZI

In seara sură, care-ncepe,
Stau față-n față două stepe,
Una de ceruri, alta de pămînt.
Potecile și drumurile nu mai sint.

Coalele lumii sint făcute sul,
Cu papura, cu ape, cu znopi și stuh destul,
Cu toate felurile de tipare Ghicite-n străvedere sau cind ni se
názare.

Satele s-au inchis în arături
Numai păduri, numai păduri, numai păduri.
și toate cu capace, ferecate,
Cu porți de negri și lăcate.

Că Dumnezeu se tot feresc, iată,
Să nu dâm de vreo talnă neneviata.

Poezia „Stepele” este una din creațiile cu conținut filosofic, ale autorului „Testamentului”. Analiza va încerca să desprindă ceea ceva din semnificații ale celor mai importante, la diferitele niveluri: lexical, morfolologic, sintactic, logic.

Nivelul morfolologic va căuta să detecteze cuvintele-cheie ale poemului.

Seara, în text, actualizează trăsătura semantică de „beznă”, specifică unui moment al ciclului de douăzeci și patru de ore, ci unei stări de conștiință, unei căutări fără rezultat.

Sur e nuanță intermediară între alb și negru; incertitudinea e sugerată aici și prin culoare. Nu e vorba de o beznă totală, ci de starea și mai chinuitoare creată de două alternative prezente reciproc și simultan.

Stepă actualizează trăsătura semantică de „loc arid”, „puștițate”, fără putință de acces, deci de abordare.

Mai (din „Potecile și drumurile nu mai sint”): utilizarea acestui ad-

verb nu e întimplătoare; putem deduce că a fost cîndva o cale de acces, spre ceruri sau spre pămînt, care a dispărut. Spre întărirea acestei idei, putem menționa verbul „a începe” („In seara sură care-ncepe”). E vorba de o stare de devenire, enunțată la începutul poeziei care se instaurează ca prezent implacabil la sfîrșitul strofei, prin adverbul mai. Putința de comunicare ar fi existat, deci, virtual (ca și în Psalmul „Tare sint singur, Doamne, și pieziș” : „Să-mi dea din nou povăta ta mai bună”).

Coalele este termenul prin care se sugerează semnificații lumii, sensurile criptice ale acesteia, cauzele prime.

Sul actualizează trăsătura semantică de „răsucit”, „înfășurat”. Meaforă amplă: „Coalele lumii sint făcute sul” desemnează faptul respingerii de la descifrarea sensului.

Tiparele sunt matrițele — forme primordiale ale lumii, monadele — zările doar, sau bănuite.

Străvederea presupune privirea prin intermediu unui alt obiect — între subiect și obiect se interpune ceva „seara sură” — nu putem avea perceptia exactă. Strofa a treia înregistrează o aglomerare de substantive, a căror trăsătură semantică e „inchis”, „ascuns”.

A cătuřă: vegetația e presususă a răsări din adâncuri. La suprafață e o intindere neagră de pămînt; aici se actualizează trăsătura semantică de „puștițate”.

Ocurența¹) obsesivă a substantivului păduri + adv. restrictiv numai oferă din nou, sugestia puștițăii, la care nimeni nu poate accede, din cauza capacelor, a porșilor, a lacătelor.

- 1) ocurență : apariție, prezență a unei unități lingvistice într-un text;
- 2) metabola : procesul metaforic pe care-l trăiesc limba în folosirea ei poetică;
- 3) metaplasmă : figuri care acționează în sfera morfoloiei;
- 4) metataxe : figuri care acționează în sfera sintaxei;
- 5-6) metasememe, metalogism : figuri care acționează în planul conținutului. Cei leiai e două tipuri acționează în planul formei;
- 7) izotopie : lectura unitară, de la un capăt la altul al unui poem.

Cauza acestei stări de beznă care ne duce cu gindul spre stările primordiale, spre origini, este enunțată în ultima strofă, care încheie, ca o concluzie, sirul de enunțuri dramatice. Este identificată, în final, limita investigației conștiante a nivelerilor de cunoaștere (pînă la care poate ajunge cunoașterea).

Raportul dintre numărul verbelor și acela al substantivelor este în favoarea celor din urmă (29 de substantive, 7 verbe — dintre care trei sunt verbe de stare) și dezvăluie atmosfera unei incremeniri, a unei situații prestabile, presupusă a fi fără soluție. Toți termenii, fără excepție, sunt concreți și utilizati pentru definirea unor stări sufletești — deci acoperă noțiuni abstrakte.

La nivelul metabolelor² poemului, se observă prezența metaplasmeelor³, a metataxelor⁴, a metasememelor⁵, a metalogismelor⁶.

In sfera morfolgiei (metaplasme): rima (preponderentă cuprinde vocala e (incepe-stepe; pare-năzare; fericate-lacăte) și consoane oclusive surde: p, t, (zece ocorente). Este astfel sugerat, obsesiv, cuvintul din titlu: „stepele”. Celelalte rime (ă-mint-sint; sul-destul; arătu-i-păduri) cuprind vocale inchise. În alterație: izbirea vocală de oclusivă și grupul-ul,-uri transmit ideea de căzire a gindului prin beznă și neputință speranței. Rimele care conțin vocala a (ă): fericate-lacăte; iată-nencuiată, contin, de asemenea, o stacolul oclusivelor.

La nivelul sintactic (în sfera metataxelor), observăm juxtapunerea unor unități distințe și independente. Sfîrșitul fiecărei strofe, marcat de punct, încheie o constatare. Nu avem de-a face cu o înțîntuire, ci cu o sacadare, cu un ritm întrețăiat, accentuat de distanța din finalul poeziei („Că Dumnezeu se tot ferește, iată / Să nu dâm de vreotă în nencuiată”).

Propozițiile eliptice accentuează atmosfera poeziei, de stare de suflăt, de descriere a unui zbucium interior („Numai păduri, numai păduri, numai păduri / și toate cu capace fericate / Cu porți de neguri și lăcate”).

Complinirea atributivă este săracă, servind în felul acesta ideea poemului, care nu e aceea de descriere a unor elemente exterioare, ci de înfățișare a unor circumstanțe în care se găsește conștiința umană.

Analize de text

La nivelul metasememelor, observațiile noastre se opresc asupra metaforei revelatoare atât de inedite la Arghezi: cuvintul-titlu („Stepele”), „seara sură”, „coalele lumii făcute sul”.

În ceea ce privește sensul personal pe care-l dă poetul satelor, ca așezări umane, credem că e vorba mai curind de o metonimie decât de o personificare a satelor. „Satul s-a închis în arături” poate fi semnificantul ideii că oamenii, cuprinși de grijile zilnice și mărunte (ale „arăturii”) au uitat de ei însuși. Peste ei apasă „capacele” și „lacătele” talinelor. Printre acestea pustietăți, suflul conștiient rătăcește singur, fără speranță de sprijin și lumină. Repetitia accentuează această stare de fapt („Numai păduri, numai păduri, numai păduri”). Acest din urmă procedeu se incadrează în sfera metalogismelor.

Poemul dezvăluie sensuri interesante și la nivelul unei lecturi orizontale⁷. Una, posibilă, ar fi COSMOS. Termenii cosmicci sunt prezenti, cu insistență, în poem, în opozitie cu elementul „conștiință”. „Seara sură” nu e una obișnuită, ci seara care învăluie planetă (în sens de cunoaștere). Cercurile și pămîntul se privesc, față în față, scrutându-se reciproc și dușmănos, căci sunt două lumi ireconciliabile.

Prin prisma acestei lăcături, „coalele lumii” este semnificantul ideii de planetă, infăsurată, adormită — vegetația neregulată fiind simbolul amortirii în bezne.

Pădurile au invadat pămîntul, fiind, ele însele, niște capace gigantice de neguri.

Dumnezeu este, în contextul acestei izotopii, un principiu cosmic malefic pentru conștiință, o adevărată „cenzură transcendentă”, blagiană.

Aceasta este una din lecturile posibile prin care poezia „Stepele” nu se relevă ca o creație deosebit de valoiosă, cu bogate și interesante semnificații, și pe care o putem situa ca valoare, la nivelul „Psalmilor”.

Mioara ZEHAN,
anul III
Facultatea de limbă și literatură
română — București

Ancheta „Revistei noastre”

NOTAREA

- 1). După părerea dv., ce este nota : o răspplată, un mijloc de constringere sau o normă de efort ?
- 2). Credeti că nota este, într-adevăr, „oglinda“ elevului ?
- 3). Ce apreciați mai mult : un răspuns inteligent sau o învățare conștiincioasă, ambele notate cu 10 ?
- 4). Aveți cbiceiul să apreciați ce notă va lua un coleg cînd este ascultat ? Vi se întimplă să dați aceeași „verdict“ cu cel al profesorului ?
- 5). Este nota stimulentul ideal ? Dacă nu, ce alt mijloc vedeti ?

Marius DOBRESCU, anul III E :

- 1). Pentru mine, este o răspplată ; pentru elevii care nu învăță — o constringere, iar pentru elevii care nu pot să învețe — o normă de efort.
- 2). De cele mai multe ori, nota este, într-adevăr, o „oglindă“ a elevului. Nu și în cazul elevilor care „vindează“ notele, sau care sunt emotivi. Aceștia din urmă nu-si pot etala cunoștințele și atunci lasă impresia că n-au învățat.
- 3). După cum e și normal, apreciez mai mult o învățare conștiincioasă decât un răspuns intelligent, chiar dacă ambele sunt notate cu 10. Mai mult decât atât, o învățare conștiincioasă presupune și un răspuns intelligent.

- 4). Da. Se întimplă de multe ori să dau același „verdict“ cu cel al profesorului.

- 5). Duhă părerea mea, nota nu este stimulentul ideal, este doar un stimulent. Dar alt mijloc nu văd.

Ovidiu ADAM, anul I F :

- 1). Privesc nota ca pe o răspplată, deoarece în ea se concretizează munca depusă de elev într-o perioadă de timp.
- 2). Nota este, într-adevăr, „oglinză“ elevului, fiindcă ea marchează nivelul de pregătire și capacitatea de assimilare a cunoștințelor de către elev.
- 3). Apreciez o învățare conștiincioasă, deoarece un răspuns intelligent se

poate da pur și simplu din întâmplare sau având un bagaj de cunoștințe mai redus, pe cînd un 10 primit după ce înveți conștiincios te face mult mai exigent cu tine insuți și astfel să luriți pentru a te menține mereu la nivelul notei 10.

4). Da.

Mioara LICSANDRU, anul II A :

- 1). Nota poate fi și răspplată, și mijloc de constringere, și normă de efort ; însă în general, o consider o valoare, care reprezintă gradul de pregătire al elevului, la un moment dat.

- 2). Nota poate — cum am spus mai sus — reflecta pregătirea într-un anumit moment, dar niciodată nu va fi oglinda elevului.

3). Să una și alta.

- 4). Bineînteles, nota este un stimulent, dar nu cel ideal. Consider că o expunere captivantă, interesantă a lectiei de către profesor este stimulentul ideal.

Paula CRISTIAN, anul III C :

- 1). Pentru cei mai mulți dintre elevi și — de ce să nu recunoasc? — și pentru mine, nota este un mijloc de constringere.

- 2). În general vorbind, nota oglindeste cunoștințele elevului. Însă sunt și cazuri, în care, din motive obiective sau subiective, nu se întimplă tocmai asa.

- 3). De cele mai multe ori, apreciez

un răspuns intelligent, pentru că acesta presupune stăpînirea unui bogat fond de cunoștințe.

4). Nu. Mă interesează mai mult cum prezintă subiectul, ceea ce aduce nou, propria atitudine față de realitatea înfățișată.

5). Se spune că ceea ce avem mai de pret ducem cu noi. În nici un caz, nota nu este stimulentul ideal, ci dorința de a să cît mai mult, de a avea o cultură generală și de specialitate cu care să te descurci în orice imprejurare. Să-apoi... „omul potrivit la locul potrivit...”.

Grigoraș PRESCORNITOIU, anul

II B :

1). Nota trebuie privită ca o răspplată a muncii elevului, nu ca un mijloc de constringere.

2). Da.

3). Apreciez mai mult un răspuns intelligent, dar găsesc că acesta nu poate fi dat fără o pregătire temeinică.

4). Nu.

Ana RUFA, anul II A :

1). O răspplată.

2). Da. Însă luată singură, nota nu exprimă decât o fărâmă din mintea și sufletul elevului, o părție din munca sa. Notele de pe un trimestru sau un an pot exprima adevarata valoare a elevului.

3). Ambele elemente trebuie îmbinate perfect. Oricât de intelligent ai fi, trebuie să înveți într-un mod să formă goluri în cunoștințele tale.

4). Da.

5). Pentru cei mai puțini, nota este un stimulent ideal, însă pentru cei mai mulți este un motiv de delăsare. De aceea consider că adevaratul stimulent îl constituie fețul în care profesorul predă și examinează.

Gabriela MOISE, anul III B :

1). În general, este foarte greu să definești o notiune atât de complexă. Pentru fiecare elev, nota înseamnă o mulțime de lucruri și foarte rar același lucru. Este și o răspplată (asta pentru elevii mai mici, căci pe măsură ce crești, nota are parecă mai puțin rolul de răspplată): poate fi și o normă de efort, dacă ea e dată pentru anumite cunoștințe, însă obiectivitatea este greu de atins.

2). Nu. Nota nu este o „oglindă” a elevului și în general prea puțini sănătății ei se interesează

de notele tale. Scoala te formează în primul rând pentru viață.

3). E mai de apreciat un răspuns intelligent. Un asemenea răspuns are la bază anumite cunoștințe. O învățare mecanică nu aduce nimic nou, nici o contribuție personală.

4). Nu. Poate pentru că nu am de gînd să devin profesoră. Apreciez pur și simplu, fără a căuta o notă.

5). Pentru fiecare individ în parte, nota nu este un stimulent ideal. Stimulentul ideal ar fi cel care ar ține cont de personalitatea fiecărui elev. Dar să ceva se apropie de imposibil...

Georgeta BOGDAN, anul IV C :

1). O răspplată a unei munci serioase depuse de elev.

2). Nu. Deși se spune că „oglinda” elevului este carnetul de note. Nu întotdeauna, nota reflectă cunoștințele elevului.

3). Apreciez un răspuns intelligent, chiar dacă și o învățare intelligentă este rotată cu 10. Dacă se învăță conștiincios, se poate da un răspuns intelligent.

4). Da. Însă uneori, mi se pare că profesorul a fost prea indulgent.

5). Nu. Cred că ar fi mai bine ca la sfîrșitul trimestrului, elevul să fie apreciat cu un calificativ.

Elena GHINOIU, anul II C :

1). O normă de efort.

2). Nu. Întotdeauna, nota este „oglinda” elevului.

3). Mult mai importantă este învățarea conștiincioasă, decât răspunsul intelligent.

4). Da.

5). Nu. Stimulentul ideal ar putea fi propria conștiință.

Carmina Aurora HÂNTĂ, anul II A :

1). O răspplată.

2). Într-adevăr, nota este o „oglindă” în măsura în care ea exprimă realitatea.

3). Să una și alta. Fiind conștiincios, dezvoltă inteligență.

4). Da. Uneori dau același „verdict”, alteori, nu.

5). Da. Nota este stimulentul ideal. Obținând o notă bună, înveți mai cu

Anchetă realizată de
Clement SATALA, anul III B
Tiberiu DIMA, anul IV A

(Continuare în pag. 617)

• (...) Vă mulțumesc acum, cu înțîrziere, dar cu aceeași emoție pentru atenția dumneavoastră. Pagina din Revista noastră consacrată activității mele m-a mișcat, transportându-mă în imaginar în ambianța așa de ospitalieră de la Focșani. Să afirm, oare, că mă consider și puțin urâncat? Cele cîteva întîlniri cu Focșanii mi-au lăsat amintiri luminoase, care se adaugă altora, din timpul războiului. Cind am avut multe cunoștințe printre locuitori.

Tin să vă felicit și pentru acest ultim număr al Revistei noastre care confirmă un stil de muncă elevat. Jăcind ca publicația de la Focșani să se susțeze între cele mai bune din țară. Liceul „Unirea” e o prezență (...)

Const. CIOPRAGA

• Vă mulțumesc călduros pentru variatul și frumosul număr din Revista noastră, care își menține nivelul de seriozitate și de organizare șemetică, devenind model pentru o revistă de tineret, condusă cu autoritate și talent.

Am fost miscat de locul acordat lui Victor Ion Popa, care și-a făcut debutul de scriitor în paginile Revistei noastre din 1912.

Primiți felicitări sincere pentru și
noutățile publicației în plină ascensiune.
Cu asigurarea prieteniei mele,

N. I. POPA

Jasi 10 iunie 1976

• Ca și pentru caietul precedent al Revistei noastre și pentru numerele 34-36, opinia mea este superioară(...)

Mă întâlnesc în această opinie cu cei mai buni amici ai mei din București și din țară.

Augustin ZN POP

Bucuresti, 21 iunie 1976

• Am fost din nou onorat primind anul acesta ambele numere (fiecare triplu) ale Revistei noastre, pe care le-am cercetat cu deosebit interes și am constatat cu aceeași bucurie că publicația elevilor Liceului "Unirea" din Focșani — cu care au toate motivele să se măndrească

— se află într-un continuu progres, vădit atât în ineditul și varietatea articolelor publicate, cât și în calitatea grafică, în interesanția iconografie.

Vă felicit și vă urez viață lungă (dv., revistei și colectivului ei redacțional, susținătorilor ei).

Iordan DATCU

Bucuresti, 17 iunie 1976

10

• Personal, consider că ancheta cea mai bună, de calitate și semnificație intelectuală este aceea din Revista noastră a Liceului „Unirea” din Focșani (aprilie-iunie 1976) — „Cartea de cărătii”, model de sensibilitate, sinceritate și acuratețe, neocolind gusturile neformate, acoperind binecuvântata diversitate a lecturilor, oferind surpize demne de interesul sociologiei cărții. Nimic monoton, tras la indigo, abulic. De la elogiul literaturii mari, de la opțiunile inflexible spre Eminescu, Crengă, Bacovia, Shakespeare sau „Eopeea lui Ghilgameș”, trecem la Labiș, Eugen Barbu și Ionel Teodoreanu („Lorelei”, „În casa bunicilor”), ajungind la „Cartea Mironiei” („un personaj sublim întru totul”), „Cireșarii” și la foarte mult Dumas, Jules Verne, ba chiar Agatha Christie. O elevă din anul I susține convingător și fără snobisme un roman mai puțin clasic, dar „cu un medicare luptă pentru adevăr și sănătate” al englezului Deeping. Ideea de bază, numitor comun în această diversitate, este preferința pentru carte în care te regăsești, te recunoști, literatura de identificare, cu valori estetice și morale, prea puțin studiate chiar de specialiștii noștri în ale virstei. Mă și întreb dacă n-ar fi cauzul că în fața unor asemenea anchete reuște (aceeași Revistă a noastră a publicat într-un număr anterior o anchetă pe tema prieteniei), redacția — de atitea ori inspirată, cu inițiative substanțiale și „ochi” rafinat — să prelucreze datele lor, să nu le lase „să moară”, să le acorde dreptul unei rubrici de „sinteze”, la fel de valabilă ca aceleia cu care se mindrește pe „clapa” elegantă a copieriei interioare: „Cultivarea limbii române”, „Remember”...

Radu COSAŞU,
("Sântieia tineretului",
din 20 iulie 1970)

● Revista noastră, anul V, nr. 31-32-33, pe anul 1976, publicație a elevilor Liceului „Unirea” — Focșani, cuprinde în cele 48 de pagini, materiale incitante, de o mare diversitate, învederind o vizlună redacțională complexă, o judecătoare structurare a materialelor, „strins legate de viața școlii și de viața spirituală a orașului” (prof. Petrache Dima, coordonatorul Revistei noastre). În unele rubrici sunt abordate aspecte de interes național, cum sunt, bunăoară, cele de sub genericul „Fost elevi ai Liceului „Unirea”, „Vrancea literară”, „Istorie literară”. Tinerii condeieri sunt prezenți cu poezii, reportaje, schițe, însemnări. Referințe rondeleurile Mihaelei Dulcu, o poezie de Dumitru Pricop și la rubrica „Fost elevi ai Liceului „Unirea” poemele lui Virgil Huzum. Un spațiu larg i se acordă unui eveniment din viața cercului „I.M. Rașcu”, de pe lângă Liceul „Unirea” și a cenaclului „Milcovia”, anume unei întâlniri la care au participat ca invitați: Laurențiu Fulga, Radu Cărnechi, Teodor Balș, Corneliu Leu, Dinu Săraru, Viorel Grecu, Platon Pardău, Laurențiu Ulici, Ioanid Romanescu, Al. Raițu, Romulus Vulpescu, Gh. Is. rate etc. Din lăările de cuvînt ale participanților ne putem face o foarte bună impresie despre puternica mișcare cenaclieră din Focșani: „Cel mai important mi se pare că din ce s-a citit aici se dovedește calitatea generală a cenaclului, adică nivelul lui elevat și, foarte important, pentru că bate de departe multe cenacluri bucureștene cu mai multă vîrstă și vogă în jurul lor” (Romulus Vulpescu). Tot cu acest prilej, Radu Cărnechi afirma: „Dealtfel, această revistă, Revista noastră, este un exemplu de felul cum trebuie făcută o revistă literară tîrnă, care nu este numai o revistă literară, ci și revistă de cultură, aproape, foarte cunprinătoare ca preocupări, cu multe dimensiuni”.

A. T.

(„Orizont”, din 18 iunie 1976)

● Continuând a se situa în rîndul revistelor de prestigiu, care cinstesc presa școlară românească, Revista noastră, publicație a elevilor Liceului „Unirea” din Focșani, ne oferă în ultimul său număr (31-32-33 din ianuarie-martie 1976), un sumar variat, bogat și interesant, din care spicuim: „Reporterii revistei în întreprinderi ale orașului în prima zi de muncă a noului cincinal”, semnat

de un grup de elevi care au vizitat trei mari obiective industriale focșănene; ancheta „Prietenia — motiv de vesnice întrebări și răspunsuri”; „Cartea rară” (rubrica cercului de bibliofilie al liceului); „Dintre sute de catarge” și „Debut”. Interesante sunt materialele de informație culturală: „Mihail Steriade, fiu de onoare al satului Soveja”, „Sub semnul memoriei statonice a lui Vlahuță”, „Prietenii revistei” (Tudor George — 50), „Scriitori focșăneni de altădată” etc. Revista se afirmă printr-o aleasă finită intelectuală și grafică, grație și talentului organizatoric și competenței ziaristicice a prof. Petrache Dima, care, sprijinit atât de conducerea școlii, cât și de organele de partid și învățămînt locale, a reușit să imprime acestei reviste școlare o personalitate pe care ar putea-o invidia orice revistă de cultură din țara noastră.

Gh. ȘOVU

(„Limbă și literatură pentru elevi”, nr. 3/1976)

● Revista noastră — publicație a elevilor Liceului „Unirea” din Focșani ne aduce, în ultimul său număr (aprilie-iunie) un interesant și actual dialog asupra relației dintre muzică și poezie, cu participarea poetului Romulus Vulpescu, a compozitorului Aurel Giroveanu și a muzicologului George Sbârcea. Participarea elevilor a fost de natură să aducă discuției elemente de cea mai mare actualitate, atingînd și problemele dificile ale textelor muzicii ușoare, datorate unor mari poeți. Rolul educativ și stimulator al acestui dialog nu rămîne, astfel, limitat la intercursul și preocupările școlarilor. Dealtfel, este meritul acestei publicații de a realiza, prin conținutul ei, o integrare directă a tinereișului școlar în problemele de actualitate discutate în toate compartimentele vieții socioculturale. Din resușul cităm: articolelul despre Const. Ciopraga — sexagenar, de prof. Petrache Dima, studiul prof. univ. Gh. Bulgăru, însemnările lui Cons. Parfene despre Victor Ion Popa, teoretician al teatrului, poezile Mihaelei Dulcu, un interviu cu scriitorul Const. Apostol, contribuțile semnate de Gh. Poalelungi, Ion Larian Postolache, prof. Magda Parfene, ca și diversele rubrici care denotă o activitate variată și vie în care sunt antrenați mai ales elevii.

N. IRIMESCU

(„Cronica”, din 11 iunie 1976)

Note de lectură

„JURNAL”

de OCTAV ȘULUȚIU

Editura „Dacia” (1975)

În cei 111 ani de existență, la Liceul „Unirea”, au funcționat mulți profesori care și-au făcut un nume în cultura românească.

În toamna anului 1931, la 1 octombrie, a venit în oraș, ca profesor de limba franceză, un tânăr de 22 de ani, pe nume Octav Șuluțiu, slab, nu prea înalt, cu ochelari, modest, retras în lumea cărților și care-și limita relațiile la niște rude, „tanti Pia și unchiul Georges”. Sensibil și exigență cu sine, cel mai tânăr profesor din cancelaria Liceului „Unirea” n-a reușit sau n-a vrut să-și facă prietenii printre colegi, el însuși fiind socotit, probabil, un izolat și un ne-sociabil. Oricum, profesorul O. Șuluțiu era un om modest, care nu forța ușile și prietenile fiind preocupat mai ales de iubirea sa nu prea fericită pentru Kitty. Poate, într-un fel, așa se și explică cufundarea totală în lectură, care-l făcea să uite lipsurile materiale, băala de piept, care-și arăta colții, și iubirea. Profesorul acesta socotește orașul, în care va pozi pînă la 9 iunie 1932, un loc ideal pentru izolare și care-ți creează timp să ascultă muzică la radio și să citești literatură. „Monotonă provinție... Afară cîntă o prigorie” — exclamă bacovian scriitorul. La sfîrșitul anului școlar, plăcuit de „stupida contabilitate a notelor și mediilor”, respirind ușurat, Octav Șuluțiu pleacă din Focșani.

Despre intelectuală, despre oraș, aproape nimic în „Jurnalul” lăsat de scriitor și apărut în 1975, în colecția „Restituiri”. Găsim consemnate numele lui Virgil Huzum, pe care, în

1929, l-a întîlnit la cenaclul lui E. Lovinescu, apoi Pavel Nedelcu și Al. Călinescu, despre care menționează că scot revista „13”.

O. Șuluțiu este un însetat cititor de literatură română și universală. El părtăccresponță cu L. Blaga, cunoaște pe T. Arghezi, Ilarie Voronca, E. Lovinescu, C. Noica, Gib Mihăescu, Al. O. Teodoreanu, A. Holban, este prieten cu E. Ionescu, Camil Petrescu și Al. Sahia și-și exprimă părerile despre creația lor. Comentariile lui sunt interesante și astăzi prin sinceritate și spirit analitic. Astfel, „Jurnalul” devine un document autentic cu aspecte inedite din viața literară românească a timpului.

„Jurnalul” consemnează zbaterile unui tânăr talentat care vrea să se afirme, strigătele de disperare provocate de lipsurile materiale, frămintările și chinurile unei iubiri neînțelese sau neimplinîte.

Sensibil la mizeriile vieții sociale, O. Șuluțiu notează deziluzionat și furios: „Siniștri sunt beiferii! Oameni mărunți, ratați ai vieții și nerorociți cărora le mustește prin piele infringerea perpetuă la care-i supune viața”. (pag. 333).

Iar în altă zi: „Imi devine tot mai insuportabilă viața astă mediacră. Nu mai pot. Imaginea imi lucrează și între aspirații și realitate e atâtă distanță incit efortul pe care-l fac trecind de la una la alta să înebunește”. (pag. 329).

O. Șuluțiu se dovedește a fi sensibil și neliniștit și de evoluția periculoasă a evenimentelor, de frămintările sociale al căror martor este. Preocupat de cele ce se întimplă în Europa, de perspectiva războiului, el notează în 1935: „Ce drăcească istorie a cuprins omenirea? Ce dezorientare profundă a răsturnat orice încredere în rațiune, în creație, în frumos și întronat cultul cizmei” (pag. 341). În 1936: „Hitler își face de cap. În fond ce-i costă pe acești măcelari? Judeeata istoriei îi va condamna: ei și !!! Parcă îi doare ceva! El vor fi morți și puțin le va păsa de istorie și de consecințe” (pag. 367).

„Jurnalul” lui O. Șuluțiu este, astfel, și document de viață personală și consemnată a atitudinii civice față de frămintările epocii, de condamnare a războiului și fascismului.

ATELIER LITERAR, revistă editată de Cenacul literar „Tudor Vianu” din Bucureşti, se distinge printr-un sumar foarte bogat, din care spicuim: „Cartea de căpătii a neamului”, în care Virginia Ţerbanescu consideră „Epopeea națională o carte a cărților”; „Congresul de tracologie de la Bucureşti” de Radu Vulpe; „Condiția femeii în societate și în viață internațională” („Meritele Mariei I. Heliade Rădulescu”) de George Potra; „O prietenie literară: N. Iorga — St. O. Iosif”; „Opera secolului al XX-lea”.

Să nu uităm pagina adolescentilor, gindurile închinante lor și poezile: „Moldova lui Ștefan cel Mare” de George Buznea, „Viitor” de Ion Olteanu s.a.

Violeta BRAN
anul II C

Numărul din mai 1976, al revistei **LICĂRIRI** își propune să prezinte cititorilor aspecte din activitatea elevilor Liceului „Al. I. Cuza” din Focșani.

Rețin atenția poezile „Meditație” de Varujan Vosganian, „Dedicatie” de Marta Mindru, „Ce e copilaria” de Mirela Constantin, „Zestrea” de Mariana Tarbă.

Doina Hornea aduce un cald omagiu lui Constantin Brâncuși, opera sale care „este o proiecție a geniului românesc în eternitate”. Dana Furtună dedică un interesant articol lui Ion Hînguleșteanu, autor al unor captivante povestiri inspirate din viața oamenilor de pe meleagurile vrincene. Cercul de filozofie, condus de Varujan Vosganian, își propune să contribuie la ridicarea continuă a nivelului de pregătire politico-ideologică a noii generații.

Paginile științifice ne informează despre sucesele dobândite la olimpiade și în cadrul sesiunilor de comunicări și referate, dezbat probleme de mare importanță, cum ar fi „șirul lui Fibonacci”, descriu lucrări realizate de elevi, precum „Miniorga și bateristul electronic” de Gabriel Marcu.

Prin toate acestea, revista oferă o lectură plăcută și instructivă.

Dorian COVILITIR
anul III B

Ultimul număr (3/1976) al revistei **LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ**, publicație pentru elevi, editată de Societatea de științe filologice, se remarcă, ca de altfel și celelalte numeroase ale sale, printr-o tematică complexă și interesantă.

G. G. Ursu creionează, retrospec-

Revista revistelor

tiv, viața și activitatea literară a poetului Mihai Codreanu, cu prilejul împlinirii a 100 de ani de la nașterea acestuia. Evoluția cărții la români este urmărită de Dan Simionescu într-un articol intitulat semnificativ „Cartea — tezaur de instruire”.

O serie de articole grupate la rubrica „Gramatică, vocabular” atrag atenția prin prezentarea etimologiei unor expresii („Expresii: La paștele calului (sau al sailor)“ de acad. Iorgu Iordan); explică unele paronime (v. articolul Luizei Seche) sau se referă la „Restrictiile sintactice în combinarea cuvintelor” (Gabriela Pană Dindelegan).

Pline de sensibilitate sunt poezile apărute la rubrica „Tinere talente”, sub semnatura Luminîtei Matei și a Alinei Nelega.

De asemenea, de un real folos pentru elevi sunt analizele poezilor „Cintec sfint” de St.O. Iosif și „Doina” de Ana Blandiana, analize realizate de Nina Preda și Adrian Niculiu.

Revista se încheie cu un articol, în care G.G. Ursu aduce un omagiu celui care a fost Al. Bistrițianu.

Niky DRĂGHICI,
anul III B

A trecut un deceniu de când elevii Liceului „Andrei Șaguna” din Brașov au o revistă a lor, pe care și-au numit-o **MUGURI**. O bună parte a cuprinsului nr. I/1976 este consacrată aniversării a 125 de ani de la înființarea liceului, care, de la 29 ianuarie 1976, poartă numele lui Andrei Șaguna.

Revista publică interesante articole, precum și numeroase creații literare în versuri și proză. Se remarcă poezile „Portret” și „Primăvară” de Dorina Matei, „Poveste” și „Dăruire” de Aurica Avasiliței, „România socialistă” de Claudia Cernat.

Dintre articolele cu caracter istoric, cităm: „File din lupta comunistilor” de Nicoleta Constantin, iar dintre cele cu caracter științific — „Curbarea spațiului” de Delida Badea și „70 de ani de la primul zbor mecanic”.

Un cuvînt de laudă și pentru aspectul grafic deosebit.

Vasilica URSESCU,
anul II E

Sintese

Eminescu oglindit în Chopin *) (I)

Niciodată nu e pământul mai în-

tim apropiat de lumină, lumina mai familiar apropiată de pămînt decît la începutul de amurg al celor două hotare ale nopții. Deasupra amurgului strălucitor respiră cerul, al cărui parfum de mai se repetă ne-

schimbăt de veacuri și se va repeta veacuri de-a rîndul. Colorile se roagă dorind o noapte pură, iar sufletul simte asfintitul pulsind fierbinte și ritmic. Curind noaptea vine și se rotește în spațiul ei uriaș cu foșnet de-ntuneric și liniște de lună. Din cioburi de stele, zdrențe de-ntuneric și cristale de lumină, de acolo de sus, unde pe bolta scrisă toată cu filigranele nestemateelor se arcuiește luna între două orizonturi, coboară un glas unic, tulburător, plin de atităa sfinte vibrații de vis, de dor, de durere, de sete de viață.

Taină a pământului? A astrelor? Ademniere? Împlinire?

Omul zbătinându-se în fața unei puteri necunoscute: — Cine ești tu? De unde vii? De ce mă tulburi?

Întrebări zadarnice. Este un secret pecetluit, ca și acela al Mortii.

Dar din desfășările și chinurile acestei taine s-a zămislit Marele Cint al omului: armonie de glasuri duioase, voluptuoase, bete, nebune ale tuturor poemelor de iubire de la începutul lumii. El însuși, Poetul, s-a întrupat în Luceafăr, în steaua lui Venus. De acolo, din Empireul său, trimité noi și neașteptate acorduri din eternul, din mereu nesfîrșitul său Cint de Iubire...

Poezia este așteptare, încă nu plecare, dar o permanentă despărțire, este un abis ce presimte crepusculul, este comunitate și totodată singurătate.

În universul nemărginit al Muzicii plutește Poezia.

*) Lucrare distinsă cu premiul I în cadrul sesiunii de comunicări și referate, ediția 1976.

Cînd ascultă versurile *Luceafărului* și ai impresia că îți se cîntă o nocturnă de Chopin. Poezia lui e cîntecul pămîntului bogat al țării, e glasul valurilor mării și al vînturilor din Carpați, e sunetul cornului și buciu-melor, e doină, baladă. La fel *Mazurcile* lui Chopin tălmăcesc dansul susfletului polon, avîntul, bucuria, plînsul înăbușit.

Mazurca nr. 13, care începe cu un bocet se asemănă mult cu ultima strofă din *Pe lingă plopii fără soț*:

„Tu trebuia să te cuprinzi

De-acel farmec sfînt

Si noaptea candelă s-aprinzi

Iubirii pe pămînt”.

Versurile poeziei *O, rămîi...* se desfășoară lin, în ritmul melodiei *Mazurcii 26*:

„O, rămîi, rămîi la mine!

Te iubesc atât de mult!

Ale tale doruri toate

Numai eu știu să le-ascult”.

iar printr-o modulație neașteptată parcă auzim fraza de sfîrșit:

„Unde ești, copilărie,

Cu pădurea ta cu tot ?”

Sunetele pianului strecoară în susflet nostalgic, vor parcă să opreasă în loc *Clipa unică numită Copilărie*. Si Eminescu și Chopin înaltă glas de vînt și lacrimi de rouă, implo-rind clipa să rămînă: „Rămîi la mine, rămîi la mine în amurg, precum eu vreau să rămîn în totdeauna la tine. Mă auzi? Îmi auzi rugămin-te? Poate rugămintea mea să te mai audă, auzindu-se pe sine eliberată de destin? Si cuvintele rămîn fără răspuns, sunetele pianului fără replică. „Unde ești, copilărie? — întrebarea stăruie în ultimele acorduri ale muzicii, care se sting lăsind în urmă o undă de melancolie și regret. În arpegiile involburate din *Scherzo nr. 3*, regăsim ritmul înăltător al poeziei *Dintre sute de catarge*:

„Dintre sute de catarge

Care lasă malurile,

Cite oare le vor sparge

Vînturile, valurile ?”

Freamătușul apei, zbaterea vîntului, valurile lovind ritmic țărmul — toate trăiesc aievea în muzică și vers. Sunetele se revîrsă în suvoi, învăluindu-se ca într-o rafală de vînt. Dacă cuvintele ar avea graiul lor atunci sigur versurile nocturnelor lui Eminescu ar intona nocturnele lui Chopin. În nocturnele lui Chopin, trăiese toată poezia romantică. Ele trezesc în imaginația ascultătorilor

tablourile nopților de vară, cu foșnetul ramurilor, cîntecul păsărilor, jurămîntul inflăcărat și mărturisirile îndrăgostitilor. Alteori se aude clipocitul apei și îi se pare că deasupra rîului, în liniștea noptii, plutește un cîntec trist, melancolic.

Creator genial, Eminescu a făcut din poezia noptii o scară imaginară către lumină. La el muzica se ridică de la viziunea geologicului, la o polifonie universală. Noaptea, mai puțin favorabilă picturii, care presupune culoare, nuanțe, umbre și lumini, se alătură muzicii, comunicării sonore. Inspirat rapsod al pădurilor, Eminescu acompaniază cu harpa sa respirația moale a frunzișului, absorbind apoi liniștea universului.

In poezia *Stau în cerdacul tău*, poetul vrea să îndepărteze melancolia, s-o alunge căci ea îi umbrește viața, dar ultimele versuri îl arată robit de o stare pe care o regăsim la Chopin în *Nocturna nr. 14*:

"Deasupră-mi stele tremură prin ramuri,

*In intuneric ochii mei rămîn,
și-alături luna bate trist în greamuri".*

Sunetele pianului pling parcă, comunicind tristețea unei singurătăți, care te îndepărtează de dragoste. Fluxul melodic lin ca o apă tristă, dar limpede, în care tremură ușor lacrimile de aur ale stelelor. Versurile se desfășoară tot lin creind un alt cadru, dar exprimind aceeași stare de spirit. Deși poet al nopții, Eminescu are totuși o neînșăvârșită nostalgie a luminii. Lumina și intunericul sunt simboluri, ele traducind în limbaj figurat fericirea sau durerea, rațiunea sau absurdul, seninătatea sau tragicul. Lumea, existența înseamnă prezentul și lumină, iar lumina e o creație neconitență:

"De atunci răsare lumea, lundă, soare și stihii..."

De atunci și pînă astăzi colonii de lumi pierdute

Vin din sure văi de chaos pe cărări necunoscute

Și în rojuri luminoase, izvorind din infinit,

Sunt atrase în viață de un dor nemărginit".

Pe fondul nocturn, poetul proiectează viziuni în alb, cărora contrastul le dă intensitatea și par scinteiatoare.

*Lucreția ZAMFIRESCU,
anul IV B*

(Va urma)

Carnet cinematografic

„OSINDA”

Producție a Casei de filme 3. „Osinda” a fost una din premierele aşteptate de public. Se recunoaște ușor că la baza scenariului acestui film stă „Velerim și Veler Doamne”, romanul lui Victor Ion Popa. Filmul nu este ceea ce se cheamă o ecraniere. Deși, după cum am spus, se recunoaște ușor fabulația lui Victor Ion Popa. Ceea ce este de remarcat în plus față de roman este potențarea socială a conflictului. Drama profund umană a lui Manlache Pleșa este puțin supralicitată prin aducerea în atenția spectatorului a unor noi conflicte absente în roman. Conflictul social lăsat în roman în fază de enunț dezvoltat de regizor dă un plus de tensiune și chiar de veridicitate. Dar poate să nu fie pentru unii sau pentru majoritatea spectatorilor. Și ceea ce este discutabil, rămine discutabil.

Amza Pellea este salvatorul lui Manlache Pleșa. Il salvează ca personaj cinematografic. Il salvează de ambiguitate și de o lumină estompată în care îl pusese amestecul dintre personajul lui Victor Ion Popa și cel al scenaristului. Dacă Manlache Pleșa ar fi fost cel din 1907, adică cel ce a ucis, conștiient de actul său și pe care îl socotea just (și îl socotea, pentru că nu-l regretă), atunci ar fi fost la fel de frâminat și de neliniștit și după 10 ani. Cred că zece ani de ocnă nu fac decit să accentueze sentimentele și atitudinile de felul celor pe care le-a trăit Manlache Pleșa în 1907. Aici mi se pare puțin fals personajul filmului.

Mi s-a părut reușită hiperbolizarea lui Manlache. Filmările și montarea au făcut trecutul înseñabil. Manlache ne apare într-adevăr uriașul pe care l-am cunoscut în „Velerim și Veler Doamne”.

*Gabriela MOISE,
anul III B*

Plastică

„Omagiu lui Brâncuși”

Volumul omagial editat de revista „Tribuna” din Cluj-Napoca, cu prilejul împlinirii a o sută de ani de la nașterea marelui nostru compatriot, Constantin Brâncuși, nu este numai un prinos adus genialului ginditor în piatră, în lemn și în bronz, născut pe plaiurile oltenesti, ci și un minutat vade mecum pentru aceia ce vor să studieze admirabilele giuvaeruri sculpturale.

Apărut în condiții grafice ireprosabile, el cuprinde trei părți: prima, intitulată „Centenar Brâncuși 1976”, este alcătuită dintr-o sumă de articole și de versuri, multe din ele datorită unor reprezentanți de seamă ai culturii mondiale; a doua „Retrospectiva «Tribunei»” (1957-1976) conține o culegere de articole apărute în paginile revistei în cursul anilor respectivi; cea de a treia, „Brâncuși în muzeele lumii”, e un mic album de reproduceri fotografice ale celor mai reprezentative opere ale maestrului.

Foarte potrivită este comparația cu Moș Gerilă, ce o găsim în articoul „Brâncuși”, cu care Eugen Jebeleanu deschide seria articolelor din prima parte a volumului. Brâncuși este, într-adevăr, un veritabil Moș Gerilă, care a adus neprețuite daruri atât patrimoniului cultural al țării sale, cit și celui universal.

Așa cum precizează mai departe Ionel Jianu, în articolul Prestigiul lui Brâncuși: „Toată sculptura contemporană din Occident e într-o anumită privință tributară cuceririlor lui Brâncuși, care a eliberat arta de vechile prejudecări ale veacului trecut”.

Tot la el se referă între alții și

Jean Cassau cînd spune: „Din toată inima salut România, țără de libertate și de poezie, care a dat lumii, dar mai cu seamă Franței, atît de mari și de frumoase genii, iar mie atît de scumpi prieteni”.

Și numele altor deschizători de drumuri în domeniul culturii universale, plecați de pe meleagurile noastre, apar în unele din articolele publicate aici.

Nu este locul să analizăm conținutul lungului sir de articole ce ni se perindă pe dinaintea ochilor cînd răsfoim această prețioasă lucrare, ci ne mărginim să arătăm că, studiind cu ajutorul acestui vast material viața și opera marelui nostru compatriot, nu-l putem privi altfel decît ca pe un exponent al puterii de creație a poporului român, pornind de la ceramica pictată din epoca de dinaintea erei noastre și pînă la încrustările pe lemn ale maeștrilor contemporani ai satului, care și ele își au rădăcinile tot în acele timpuri străvechi.

Acest adevăr este cristalizat și în versurile poetului Fodor Sandor:

„Simul formei l-a moștenit de la strămoșii lui cioplitori de grinzi, stilpi și troite. A descoperit frumusețea și monumentalitatea formelor simple. A deschis drum nou în sculptură”.

(„Obsesia perfecționii”, pag. 33)

Nu putem trece cu vederea nici minunatele aforisme ale maestrului, din care amintim aici cîteva:

„La umbra marilor copaci nu pot crește arbuști tineri.” *

Simplitatea nu este un scop în sine, dar ajungi la simplitate în măsura în care te apropii de sensul real al lucrurilor.” *

Cind nu mai sintem copii, sintem deja morți”.

Ca o sinteză a întregului conținut, apare citatul lui Jammes Farrel, inserat pe reversul supracopertei: „Lîngă Shakespeare și Beethoven se mai află un Dumnezeu: acesta este românul Constantin Brâncuși”.

Rodica FLORENTIU,
anul III B

Plastică

Desen realizat de
Dan Silviu LAVRIC,
clasa a VIII-a C

Matematică

SCURT ISTORIC AL COMBINATORICII

Înănu demult, combinatorica a fost considerată ca fiind un capitol de matematică sau — mai frecvent — de algebră. Cei care au parcurs matematica de liceu cunosc combinatorica sub denumirea de „analiză combinatorie” și prea puțini dintre ei cunosc impetuosa sa dezvoltare din ultimii ani. Introducerea în combinatorică a unor metode și tehnici noi, a unor algoritmi ce se pretează la programare, făcând posibilă utilizarea calculatoarelor, cit și largirea problematicii sale și — prin aceasta — extinderea cimpului de aplicabilitate (mai ales cu unele domenii care mult timp au fost considerate ca fiind imune la matematizare), au stimulat cercetările în acest domeniu al matematicii discretei, obținându-se rezultate remarcabile și ridicând combinatorica la rangul de ramură matematică de sine stătătoare.

Primele elemente de combinatorică apar în matematica indiană din secolul al II-lea i.e.n. și de mai târziu, în matematica chineză din secolul al XIII-lea, cit și în lucrările matematicienilor arabi și europeni din secolele al XIII-lea, al XIV-lea și al XV-lea. Cu toate acestea, de începutul combinatoriciei, ca disciplină matematică, nu se poate vorbi decât în secolul al XVII-lea. În 1634, P. Hérigone obține corect formula combinărilor de n elemente luate cîte k . B. Pascal (1623-1662), P. Fermat (1601-1665) și J. Wallis (1616-1703) pun bazele combinatoriciei introducînd noțiunile fundamentale, stabilind relațiile de bază și adoptînd notații pentru numerele combinatorice. Fundamentarea științifică a teoriei combinărilor și permutărilor, a fost făcută de G. Leibniz (1646-1716) în lucrarea „Disertatio de arte combinatoria”, lucrare apărută în 1666 și de la care combinatorica își trage numele. La începutul secolului al XVIII-lea, apar două lucrări remarcabile prin contribuția lor la dezvoltarea combinatoriciei;

„Arta conjecturii” a lui Jacques Bernoulli (1654-1705) și „Teoria hazardului” a lui A. de Moivre (1667-1754). În aceste lucrări apar pentru prima dată aranjările și demonstrația teoremei ridicării la putere a unui polinom. Leonhard Euler (1707-1783), acest remarcabil matematician, a avut preocupări și în rezolvarea unor probleme combinatorice. Între altele, lui i se datorează formula combinărilor complementare.

In secolul al XVIII-lea și la începutul secolului al XIX-lea, asistăm la o frumoasă înflorire a combinatoriciei. Unele discipline matematice (teoria probabilităților, teoria determinanților și algebra abstractă) cer combinatoriciei rezolvarea unor multiple și diverse probleme de numărare. Printre matematicienii care s-au ocupat de combinatorică în aceste două secole, întîlnim nume ilustre, precum J. Stirling (1696-1770), T. Vandermonde (1735-1796), A. Cauchy (1789-1857), W. R. Hamilton (1805-1865), A. Cayley (1821-1895) sau J. J. Sylvester (1814-1897).

Sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea marchează o perioadă de relativă stagnare pe linia dezvoltării combinatoriciei. A trebuit să apară teoria grafurilor, pentru ca cercetările de combinatorică să prezinte din nou interes. Începînd cu cel de al V-lea deceniu al acestui secol, asistăm la o adevarată renaștere a combinatoriciei.

Printre matematicienii contemporani care și-au adus o contribuție de seamă la noua dezvoltare a combinatoriciei, amintim pe G. Polya, A. Reny, E. Erdős, C. Berge, R. Rado, iar la noi în țară, dr. I. Tomescu.

Pentru a sublinia nivelul actual de dezvoltare a combinatoriciei, cit și importanța ce i se acordă, este suficient să menționăm ramurile științifice care utilizează rezultatele sale. Ramurile mai tinere sau mai vîrstnice, ale matematicii pure sau operaționale, sunt principalele beneficiare. Între aceste ramuri putem cita: te-

Matematică

oria codurilor, economia matematică, teoria probabilităților, statistica matematică, informatica, teoria numerelor, teoria grupurilor, topologia și algebra. Cu — sau prin — teoria grafurilor, combinatorica a pătruns în chimie, electronică și electrotehnică.

De rezultatele combinatorice beneficiază și fizica, biologia, sociologia, lingvistica și marea amatoare de frumuseți matematice, muzica.

Graziela-Mihaela VARVARA,
anul III C

PROBLEMA PROPUȘĂ

1. Să se arate că limita sirului :

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{m.n^{1977}}{1976 ([m.1^{1976}] + [n.2^{1976}] + \dots + [m.n^{1976}])} = \frac{1977}{1976}$$

unde $[x]$ reprezintă partea întreagă a numărului real x .

(Generalizare).

Mihai I. TOADER,
anul IV B
Liceul industrial nr. 1 — Focșani

NOTAREA

(Urmare din pag. 607)

sîrg. Dar tot atât de bine, o notă bună te face „să te culci pe o ureche”, vorba românului. Depinde de individ...

Liliana RUSU, anul IV A :

- 1). O normă de efort.
- 2). Nu.
- 3). Ambele sunt demne de apreciat.
- 4). Da. Uneori, dau același „verdict”.
- 5). Nu. Propun testarea sau, dacă nu este posibil, aprecierea prin calificative.

Irimița SAMEŞ, anul IV B :

1). Elevul care acumulează temeinice cunoștințe printr-un efort neintrerupt este răsplătit prin notă. Deci nota este o normă de efort.

2). Da.

3). Există o diferență între răspunsul inteligent și învățarea conștiincioasă. Indiferent de nivelul elevului, acesta poate fi în măsură să dea un răspuns intelligent. În schimb, învățarea conștiincioasă presupune

un efort zilnic, neintrerupt, depus de elev cu pasiune. În felul acesta, reușește să se mulțumească pe sine și pe cei în măsură să-l aprecieze și să-l răsplătească.

4). Da.

5). Nota poate fi considerată stimulentul ideal cînd profesorul este obiectiv.

Mihaela POPESCU, anul II C :

1). Nota cuprinde cîte o parte din fiecare atribut menționat mai sus. Dacă elevul ar avea o conștiință mai înaintată, poate că nu ar mai fi necesar să se facă uz de notă.

2). O voi cita aici pe tovarășa dirigintă : „Un om de 4 și 5 în scoală va avea aceeași valoare și în viață”.

3). Bineînteleș un răspuns intelligent, care să se bazeze pe un studiu temeinic.

4) Da, apreciez răspunsurile colegilor mei, pentru ca ora să fie mai atractivă. Niciodată însă, nu-mi comentez „verdictul”.

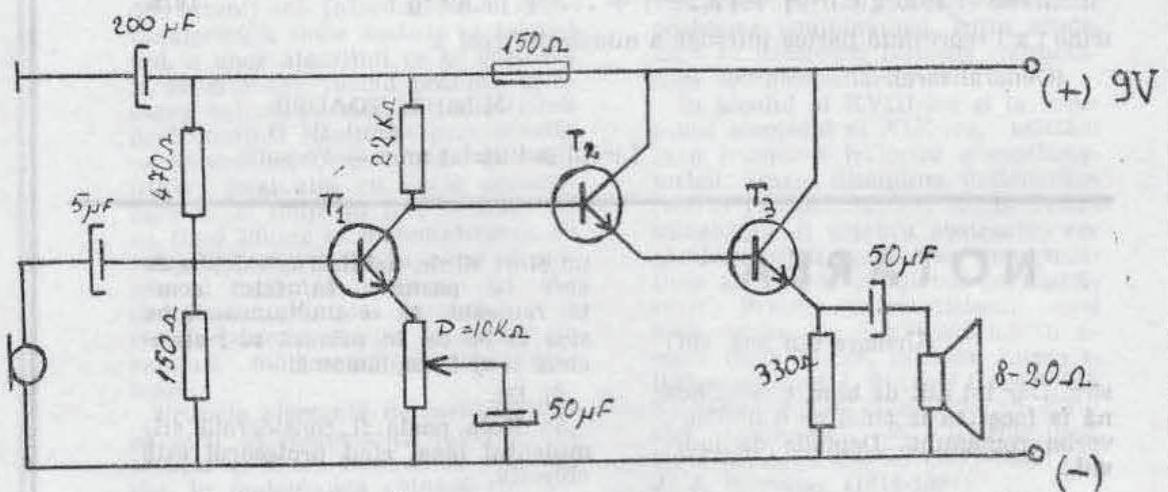
5). Nota nu poate fi stimulentul ideal. Mi-ar place să învăț într-o clasă cu număr mai mic de elevi, lecțiile să se transforme în discuții purtate cu interes de toți participanții și atunci satisfacția va fi exclusiv intelectuală.

Fizică**A V E R T I Z O R**

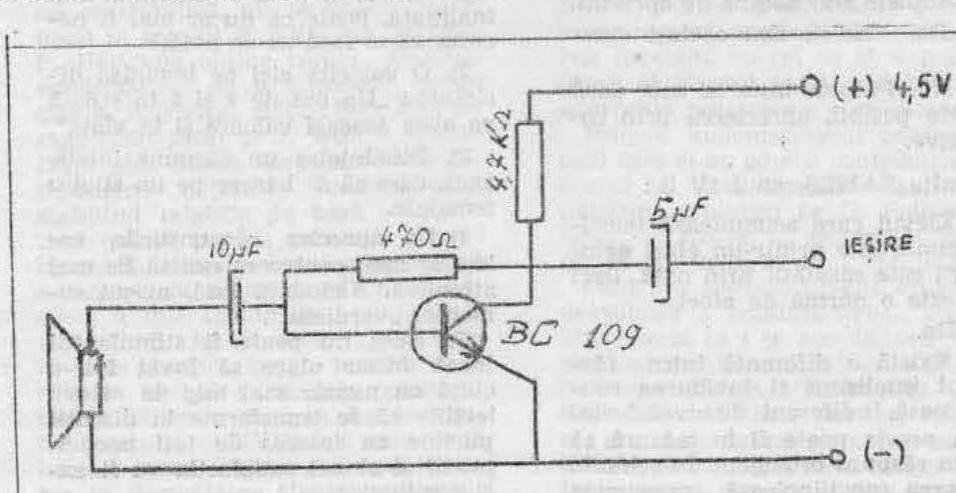
Principiul de funcționare: zgomotul produs de o persoană este captat de microfon, fiind transformat în semnale electrice care sunt amplificate cu ajutorul tranzistorilor. De aici, semnalele electrice sunt transformate în semnale auditive.

Cei care nu au microfon pot folosi montajul din figura 2, care este format dintr-un difuzor miniaturizat din două condensatoare electrice de 5 pF și 10 pF, din două rezistențe și dintr-un tranzistor BC 109. Avertizorul este alimentat la o baterie de 9 V.

Dan PURICE
anul IV A

T_1, T_2, T_3 - BC 107 sau BC 109

ÎN NUMĂRUL VIITOR

COORDONATOR: prof. Petruchio DIMA
COLECTIVUL REDACȚIONAL:

prof. Valeriu POPESCU
Margareta BAHAMAT
Viorela BRAN
Vasile CASTIU
Paula CRISTIAN
Tiberiu DIMA
Daniel DOPCA
Rodica FLOBENTIU
Dan-Silviu LAVRIC
Tiberiu LOGHIN
Gabiela MOIŞI
Doina NEAMȚU
Mihaela POPESCU
Cornelia PRUNESCU
Clement SATALA
Petru STOICA
Niculina TACHE
Grădiniș-Mihaiță VARYAIA
Doreliza ZAMFIRESCU
Daniela ZANETE

FOTOGRAFI

Vasile CASTIU
Adrian GROZEA
Nicolae MOLDOVEANU
Costică RADU

TEHNOREDACTARE

MARIUS VALENȚIU

PAGINATORI

IORDACHE MATEI

CRISTIAN ERDARU

LINT-POSTI

VALERIU DECUSAȘĂ

ION OMREA

PETRICA MIHAIU

MASINIȘTI-TIPARITORI

ION COJOCĂRE

NEDELCIU POPA

CONSTANTIN POIERNICHE

NICOLAE LUPAN

REDACTIA: LICEUL „UNIREA” FOCSANI
Str. Cetății Bârlădei nr. 15; telefon 1 56 59

Timpal: întreprinderea poligrafică Bachiu
Subminată Focșani

• UNIVERSAREA „REVISTEI NOASTRE”

— 65 de ani de la apariția primului număr și 5 ani de la returnarea tradiției de prof. P. DIMA

— Cuvinte de salut aduse tinerilor redactori: de prof. univ. dr. doc. const. CIOPRAGA, prof. Iosif Const. DRAGAN (diizor), artiștul emerit Ion Popescu-Gopo, găzda „Mitoșul”, pictor George CHIRILA.

— Eveniment semnat de Mihaela DULCI, Mihaela ZEHAN și Mihaela MILOS

— Interviu cu don DESLUZ despre viața Ion POPA

• ANCHETA

— Revista Noastră

• MOMENTE DIN ISTORIA PATRIEI

— 100 de ani de la proclamarea Independenței de stat a României

— 70 de ani de la săvârșirea înălțării din 1907

• DIN TRE SUTE DE CATARGE

— Un nume: Virgil PANAIT

• DIALOG LITERAR

— Rolul activității gazetărescă în evoluția scrierii românești

• CRONICA LICEULUI

— Redactorii vestinelor în posturile de radio și TV

• FOSTI ELEVI AI LICEULUI „UNIREA”

• MONOGRAFIA LICEULUI „UNIREA”

• ISTORIE LITERARA

— Înălțarea scrisorii după D. Zamfirescu — N. SCUȚU

• PERMANENTE

— Spură Raret de Silvian Grigore

• CULTIVAREA LIMBII

• TURISM

— Anii de drumerie ai profesorului Emil GĂUDEA

• DIN VIAȚA ORGANIZAȚIEI U.T.C.

• REMEMBER

— Marmură în buleținul Recheteamii

• FOTO-DOCUMENT

— Constantin Tanase în Forsati

Vă recomandăm:

- ARGUMENTE ÎMPOTRIVA NOPTEI
CILINDRICA;
- CAPCANELI ÎN LIMBII ROMÂNE
DE LAUER;
- CLIPĂ, scrisă de Dan SARALE;
- CONSPIRAȚIA SUB CER DESCOPERITĂ
de apărătorii democrației de la KAUFMANN;
- DEFAULU BRINDUȘELOU, redat de G. C. TUDOR;
- 3 DRAMATURGI CONTEMPORANI
Paul ENACHE și Ionel ȘTIRBU;
- DINAMICA LIMBII ROMÂNE LITERARE DE LA MOLDOVĂ
PESCU;
- DINCOLO DE CUVINT, studiu de filosofie — teologie
de la G. I. TOHĂNEANU;
- EMINESCU SI CULTURA FRANCEZĂ — în REZUMATE;
- IDEEA DE PATRIE ÎN LITERATURA ROMÂNĂ
de R. BĂNĂTĂ;
- FENOMENUL ARGEZIAN de la DOLINĂ;
- FIUL PRIMARULUI de AL HANIFAH;
- INTRODUCERE ÎN OPERA LUI LĂPUȚU BĂRBATAN
de SĂNDULESCU;
- LUMEA OPEREI LUI SADOVEANU de P. MARCEA;
- LUPOAICA ALBA, tradusă de Petru VERNĂUDU;
- MEMORII (vol. II) de Ionel ȘTIRBU;
- MASACRAREA INDIENIElor de Gheorghe BĂNĂTĂ;
- NÔL, TRACH de Ionel ȘTIRBU, DRĂGĂS;
- SCRITORI ROMÂNI DESPRE LIMBA SI STIL
teatrului si recenzie de la HULGAR;
- STUDII DE METODOLOGIE LITERARĂ de Z. MIHAU;
- PROVERBE SI CUGETARI LATINE;
- VIAȚA SI OPERA LUI ION CREANGĂ de Jean BOISSIÈRE, traducere și prolog de Cintia Gădineanu.